

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНСИЭЛИ

2016 сыл
Алтынны
14 күнэ
Бээтинсэ
№ 118-119 (10514)

12+

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр түрүттэммитэ

Нам улуунун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

Чөл, чэбдик олох туһугар

ХААМЫ КҮНЭ

Алтынны 8 күнүгэр Бүтүн Россиятаабы спортивнай тэрээннэр биір кэлим календарнай былааннарын чэрчитинэн, чөл олобу көбүлүүр, элбэх киһини хабар сыаллаах «Хаамы Күнэ» үгэс быһытынан ытыллар.

Нам селотугар Хаамы Күнэ культурнай-спортивнай комплекс манеһыгар алтынны 12 күнүгэр буолан ааста. Таастаах, Нам 2№-дээх, Нам начальнай оскуолаларын, Намнаабы гимназия үөрэнээччилэрэ, үөрэх управлениетын үлэһиттэрэ, учууталлар, культурнай-спортивнай комплекс коллектива көхтөөх кытыны ылылар. Манеж тула ким сүүрэр сүүрдэ, ким хаамар хааман кэллэ, сорохтор скандинавскайды хаамтылар. Барыта 57 оскуола оҕото, 41 улахан дьон, уопсайа 98 киһи кыттыны ылла.

Тэрээһин түмүгэр сүүрүүгэ күрэхтэспит дьону наараадалаатылар, мэтээл, грамота туттардылар.

Халлаамыт тымны да буоллар, дьон тонмото, этэрин-сииннэрин чэбдигрдэн, үөрөкөтө тарҕастылар.

Аксинья ТАТАРИНОВА

Олонхо - 10 сылыгар

ОЛОНХО ТҮҮҮЛГЭТИН ТҮСТЭЭРИ

Алтынны 11 күнүгэр Нам сэлиэнньэтигэр И.Е. Винокуров аатынан педколледжка «Энсиэли хочотугар Олонхо ыһыаҕа» региональной научнай-практической конференция буолан ааста. 2019 сылга Нам улуунун ытыллыахтаах өрөспүүбүлүкэтээби Олонхо ыһыаҕар бэлэмнэнэр үс сыллаах ситимнээх бырагыраамманы торумнааһын быһытынан барда. Конференция кыттааччылары буолбут ыһыахтар уопуттарын үөрэттилэр, саҥа суоллары тобулар санаалары атастылар.

Конференцияҕа «Нам улууһа» МТ, Олонхо 10 сылын бэлэмнээн ытытыга Саха өрөспүүбүлүкэтин национальной кэмитиэтэ, «Олонхо ассоциацията» общественной тэрилтэ, Саха өрөспүүбүлүкэтин култуура уонна духуобунай сайдыыга министиэристибэтэ, өрөспүүбүлүкэтээби норуот айымньытын дьиэтэ, ХИФУ Олонхо научнай-чинчийэр институтта, Олонхо театра, 6 улуустан (Нам, Бүлүү, Уус Алдан, Хаҥалас, Өлүкүмэ, Алдан) култуура, сынньалаҥ кииннэрин, музей, библиотека үлэһиттэрэ, оҕо искусствотын оскуолаҕа, саха тыла, түрүт култуура, история учууталлара, уопсайа 209 киһи кытыны ылла. Конференция түөрт хайысханан үлэлээтэ. Барыта 70 дакылаат истилиннэ.

Ааҕааччы болҕомтотун тардыахтаах сытыы этиилэр кирибиттэрин билиһиннэриэм. Үгүс мөккүһүү Олонхо ыһыабын миэстэтин быһаары тула буола. Ол курдук, нэһилиэк баһылыктара Нам улуунун киинигэр, Ленскэй нэһилиэккэ (Нэлэгэр, Даадар, Кириэс Кытыл сирдэрэ түмүллэр кииннэрэ буоларынан), Мымах кинээс түөлбөлөөн олоһун Барытаан нэһилиэгин Андыйаах сиригэр, Мымах аҕата Нам оҕонньор түстээбит Кыһыл Дэриэбинэ Балыйа сиригэр, Модут нэһилиэгэ улууска саамай кырдыаҕас (1642с. түрүттэммит), бастакы улуус олонхоһута Мурун оҕонньор үөскээбит сиригэр буолуон сөптөөбүн дьүүлгэ таһаардылар. Олонхо ыһыаҕа биір эрэ күннээх тэрээһин буолбакка, омук быһытынан сайдарытыгар туһуланьахтаах. Үөрэх тэрилтэлэригэр, оҕо уһууһунарыгар

ФГУЭС чэрчитинэн саха омук түрүт идэлэрин үөрэтиини хайдах күүһүрдэргэ этиилэр киридилэр.

Үөрэх миниистирэ Ф.В. Габышева Нам улууһа бэйэтин көһүлээһининэн ыһыабы ытытыга сайаапка киллэриитин бэлэтээтэ. Таас олонхо дьэтин тутарга, нэһилиэк тэриэтин олонхо ыһыахтарын ытытыга сүбэлээтэ. ХИФУ профессора, В.В. Илларионов Нам улуунун олонхоһуттарын туһунан кинигэлэри таһааттарарга, П. Ядрихинскай-Бэдьээлэ «Дьырыбына Дьырылыатта Кыыс Бухатыы» олонхоһун английскайды тылбаастыырга, мультимедийнай таһаарылары, олохтоох олонхоһуттар антологияларын эрдэттэн бэлэмниргэ эпитин мустубут дьон олус сэргэтилэр.

Улуус баһылыга А.П. Атласов иһитинэрибитинэн, 2020 сылга Намна буолуохтаах ыһыаҕы 2019 сылга көһөтөрбүттэр. Конференция түмүгүнэн уопсай концепция ытыллыахтаах, тэ-

рээһиннэр былааннара чопчуланыахтаахтар. Ыһыах буолар сирин историктар чинчийэхтээхтэр. Икки тэрилтэ экспериментальнай бырайыак онороругар кэспэтии бара турар. А.Е. Кулаковскай аатынан норуоттар добордоһууларын дьэтин киинин салайааччыта А.Е. Захарова «Олонхо ыһыахтарыгар үгэһи тутуууга ирдэбиллэр» дьэн дакылаатыгар урукку ыһыахтарга салалтаҕа аналлаах 10-нуу мөл. солк. ураһалар кризис кэмигэр олус ороскуоттаахтарын санатта. Сүрүн болҕомто норуоттан тахсыбыт олонхоһуттарга уруллуохтаах. Ураһалар монголлар курдук хомуйуллан хараллыахтаахтар, көһө сылдьар аналланыахтаахтар. Үбү-аһы үгүөрүтүк кинигэ тахсытыгар угуохха, быстах-остох тутууларга буолбакка. Олонхоҕо аналлаах пааматыннык тутууга олох ирдэбилэ буолбутун чопчулаата. ХИФУ профессора Г.С. Попова-Санаайа олонхо фестивал-

ларыгар истээччи аҕыйах, онон анал программа оноруохха. Ыччакка бириис фондата кыратын эттэ. Оскуолаҕа үөрэнэ сылдьан дьарыктаммыт оҕолор улаатан, олонхоһоттон тэйэллэрин сэмэлээтэ. Онон талааннаах оҕолору харах далыгар илдьэ сылдьан сайыннары баҕарда. Е. Соколова үөрэппит оҕолорун кытта Олонхо дьэтин иһинэн салгыы үлэлэһэри сүбэлээтэ.

Уус Алдантан сылдьар З.Р. Мигалкина библиотекаларга ааспыт 12 ыһыах туһунан кинигэлэри мунньуохха дьэн этиитэ сэргэхтик иһилиннэ.

Биір дойдулаахпыт, норуот маастара А.Н. Зверева республика маассабай тэрээһиннэрин драма режиссердара туруоралларынан, ыһыахтар наһаа драма жанрынан баралларын, «режиссер массовых праздников» дьэн идэҕэ үөрэттэриэххэ наадатын ыйда. Саха таһаарыгар кэнники сылларга наһаа кылаачыгааска оҕунубут. Ыһыахтарбыт астары шашлык, роса буоллулар дьэн астымматын биллэрдэ.

Түмүккэ хас биірдии хайысханан комиссия тэриллэн, мини-

стиэриэтибэлэри кытта биіргэ үлэлэһэрэ, Саҥа дьылга дьэри 3 сыллаах олонхоҕо анаммыт муниципальнай программа ытыллылар, правительство таһымыгар республикатаабы комиссия тэриллэрэ быһаарылынна.

Конференция быһаарыта чопчуланан хаһыакка тахсыаҕа. Тэрээһин бэрт сытыы кыһалҕалары таарыйда. Элбэх специалист санаата иһилиннэ. Чопчу этиилэр киридилэр. Салгыы ырытан көрүүххэ, ааспыт ыһыахтарга тахсыбыт сыһалары туоратыахха, үчүгэй өрүттэрин болҕомтоҕо ытыахха.

Олонхо ыһыабын тутууларыттан саҕалаан, ис хоһоонугар тийэй биір күннээх эрэ тэрээһин буолбакка, историяҕа хаалар биір дьонун ыһыах таһымыгар таһаарыахха. Тутууларга өр көмгэ-норуокка сулууспалаатыннар. Култуурунай нэһилиэстибэтэ кэлэр көлүөнэҕэ туһалаатын.

Анастасия КОРЯКИНА

**БОЛҔОЙУН!
ЭЛЕКТРОННАЙ
СУРУТУУ**

«Энсиэли» хаһыакка 2016 сыл иккис анарыгар электроннай сурутуу ытыллар. Редакцияҕа кэлэн дуоҕа-бар түһэрииллэр, сурутууну төлөнөр, электроннай почта аадырыһа тиксэрииллэр. Хаһыат PDF форматынан ааҕааччыга тиэрдиллэр.

6 ыйга — 210 солк.,
3 ыйга — 105 солк.,
1 ыйга — 35 солк.

Хаһыат индексэ — P0005, нэдиэлэҕэ иккитэ (оптуорунньук, бээтинсэ) тахсар.

Республикаба
Ийэ күнүн көрсө

Угэс курдук, алтынны үһүс өрөбүлүгэр, биһиги республика-бытыгар Ийэ күнэ бэлиэтэнэр. Быйыл бу бэлиэ күн алтын-ны 16 күнүгэр сөп түбэхэр. Республика бастакы Президентэ М.Е.Николаев көүлээһининэн баар буолбут Ийэ күнүн бэлиэ-тээһин (1993 сылтан бэлиэтэнэр) быйыл 23-с сылын ытыллар. Онон бу күн хас биридди дьэ-дэ күн күбэй ийэ дэ сүгүрүйүү, махтаныйы ыраахтынныгытн быһыытыннан бигитки киридэ. Мин иннибэр ис-иһиттэн сыдыааы сырдаабыт эдэркээн, кэрэчээн кыыс олоор. Билбэт дьон кинини итинник саныыр

ЫАЛ – ИЙЭТИНЭН

буолуохтаахтар. Ол эрэн кини 37 саастаах, 4 оҕо күн күбэй ийэтэ, тапталлаах кэргэн, улахан дьэ кэргэн маанылаах хаһаайката – Соловьева Екатерина Андреевна. Катя Хатын Арыы нэһилиэтин уонна Нам уллуһун дьахталларын сэбиэтин чилиэнэ, «Намына Куо» автокулупу салайааччыта, Аппааныга «Виктория» түөлбө спорттивной инструктора, оскуола төрөппүт комитетын чилиэнэ, улууска «Автоледи-2016» үрдүк аат хаһаайката. Бу соторуугааҕыта Саха сирин дьахталларын сүбэтин холбоһугар кыттыһан Дьокуускай-Улан-Батор-Дьокуускай хайысханан үһүн, ол эрэн ылыктаах, үтүөнү саҕар айанга баран кэллэ. Кэргэнэ Владислав Соловьев предприниматель, 3 уол, 1 кыыс оҕо-лоохтор. Улахан уол 17 саастаах, профицет устудьуона, автомеханик идэтигэр үөрэнэр. Иккис уол Артем 8-с кылаас, үһүс оҕолоро – собото мааны кыыстара Влада 6-с кылаас, саамай кыралара, мурун бүөлэрэ Алеша 5-с кылаас үөрэнээччилэрэ. Соловьевтар дьэ кэргэн Хатын Арыы нэһилиэгэр элбэх оҕо-лоох, биер тарбахха баттанар бастын ыаллар. Кинилэр ыарахаттартан чаҕыйбакка, нэһилиэк, улуус общественнай олоһор көхтөөхтүк кыттыһан, спорду өрө тутан, үлэлээн-хамсаан барыбытыгар холобур буолар интэриэһинэй олохтоохтор. Бүгүн ыал ийэтэ Екатерина дьэ кэргэнин туһунан санааларын сэргээн аабын.

Элбэх оҕолонортон куттаныман

оонньуохпун да, мэниктиэхпин да сөп. Тэҥнэ спордуна дьарыктанабыт. Оҕолорун кытта тэҥнэ улаатар, ситэр-хотор эбиккин. Ханна, туохха кытталар да, барытыгар тэбис-тэҥнэ ылсан иһэбин. Элбэх оҕо-лоох төрөппүт сүрэхтээх, сытыгы буолун наада, сүрүн-көтөн, быһаарсан истэххэ, барыта орун-онугар түһэн, дьыалан сааһыланан барар.

Үлэнэн иитэбит
– Биһиги биригэ төрөөбүт тохсуобут – сэттэ кыыс, икки уол. Онон оҕо иитиитигэр, дьэ кэргэн үтүө үгэстэрин харыстааһынна, сайыннарыыга оҕолорбун тус бэйэм иитилибит холобурбунан көрөбүн-истэбин, улаатыннарабын. Саамай кылаабынаа үлэҕэ сыстаҕас, үлэттэн чаҕыйбат буоларга үөрэтэбит, иитэбит. Уолаттар сайыны быһа азаларын кытта үлэлэттилэр. Техникаҕа сыстаҕастар. Оҕуруот үүннэрэбит. Кыыспыт дьэ ис үлэтигэр барытыгар сыстаҕас, чаҕыйан турбат, ас астыыр, тагас сууйар. Оҕолорбутугар кини быһыытыннан чизһинэй,

эйэҕэс, үтүө майгыны ингэрэргэ дьулуһабыт. Кылаабынаа – албыннаабатыннар. Очотугар олох ханнык да охсуутугар бэриниэхтэрэ суоҕа.

Сэри эрэ буолбатын
– Билигин аан дойдуга буола турар быһыы-майгы долгутар. Оҕолорум инникитин туһугар олус долгуйабын. Улахан уолум сулууспалыы барара чугаһаата. Эр киһи ытык иһин төлүөхтээх дии саныыбын, сулууспалыы барарын утарылаһабын эрээри, оҕом туһугар олус дин долгуйабын. Оттон уолум сулууспалыы барарга бэлэм, ончу аккаастаммат, бэйэтигэр эрэллээх, ол эрэ уоскутар. Монголияга айаммыт сүрүн санаата «Саха сирин дьахталлара сэриитэ суох олох туһугар» дьээн этэ. Бу санаабыт дойду

Оскуола — билии кыһата

УЛУУС САЛАЛТАТА – ОҒОЛОРГО

Алтынны 11 күнүгэр Н.С. Охлопков аатынан Нам улустааҕы гимназиятыгар «Восход» оҕо хамсааһынын активистарыгар анаан, «Деловой завтрак» дьээн тэрээһин буолан ааста. Улуус депутаттарын сэбиэтин председателэ И.И. Поповы кытта көрсүһүү буолла.

Сарсыардаангы аһылык кэмигэр оҕолор Иван Романовичка үлэтигэр, тус олоһор сыһыаннаах ыйгытылары биердилэр. Үөрэнээччилэр депутат үлэтигэр эрэ буолбакка, культура, спорт эйгэтигэр ситиһилээбиттэн сөхтүлэр-махтайдылар. Кэпсэтиһии сүрдээх сэргэхтик барда. Үөрэнээччилэр Иван Романовичы салайааччы быһыытынан хаачыстыбатын, наадалаах түгэҥнэргэ сөптөөх быһаарыыны ылынарын сэргээтилэр.

Көрсүһүү түмүгэр оҕолор депутат ис дууһатыттан арыллан аһаҕастык кэпсээбитин иһин махтаныйылар, учуутал күнүнэн эбэрдэлээтилэр. Тэрээһин «Олох олус кэрэ, барыта бэйэбитигиттэн тутулуктаах» дьээн тылынан-өһүнэн түмүктэннэ.

Бастакы «Деловой завтрак» Саха республикатын суверенитетын күн улуус баһылыгы бастакы солбуйааччытын И.И. Сивцеваны уонна үөрэх управлениетын начальнигы О.Н. Протопоповы кытта буолбута.

Улууспут салалтата үүнэр көлүөнэни иитиигэр улахан болҕомто-ну уураарын бэлиэтиэхпитин баҕарабыт. Оскуола оҕолоро — республикабыт инникитэ.

Софья УВАРОВСКАЯ

Ийэ дойдубар сулууспалыыбын

СУЛУУСПАЛЫЫР БАҒА

Аармыйаҕа ыгырыллар эдэр ыччат өй-санаа өттүнэн төһө бэлэмнээгин, сулууспа туһунан туох өйдөбүллээхтэрин, ханнык чааска ордук талаһалларын билээри, биер үтүө күн военкоматка тийэн сэхэргэстим.

Афанасьев Семен Егорович, 18 саастаах. Үөһэ Бүлүү Магаас бөһүөлөгиттэн сылдьар. Намнааҕы техникум 3-үс кууруһун устудьуона. Үөрэх туйгуна:
–1 сыл сулууспа кылгас дии саныыбын. Ситэ бэлэмнэни барбаккын. 5 сылга контрагыннан дьэ биэрэллэрэ буоллар. Үөрөһүм тохсунньуга бүтэр, онон уһаттараары ынабын. Муора пехотатыгар сулууспалыахпын баҕарабын. Бэйэм эт-хаан өттүнэн бэлэмнээхпин. Аармыйага усулуобуйалара үчүгэй дииллэр.

Рожин Николай Владимирович, 18 саастаах. Усуяаана уллуһун Сайылык бөһүөлөгиттэн сылдьар. Намнааҕы техникум 1-кы кууруһун устудьуона:
–Танковой чааска эбэтэр муора пехотатыгар сулууспалыахпын баҕарабын. Аҕам, убайдарым кыра эрдэхпиттэн уол оҕо аармыйага сулууспалыахтаах дьээн өйдөбүлү укпугар.

Бэйэбин убаастанар, сатаан көмүскэнэр, оттомноох буоллаххына, үчүгэйдик сулууспалыыгы дии саныыбын. Ол инниттэн бэйэм иннигин быһаарынар, эт-хаан өттүнэн сайдыылаах буолуохтааххын. Оскуола эрдэхтэн волейбол оонньуубун, теннистигибин, хапсаҕайдыбын. 1 сыл сулууспалыы кыра дии саныыбын. Саҥа үөрэнэн иһэн кэлэн хаалабын. Мин 2 сыл сулууспалыахпын баҕарабын.

Оскуолабытыгар учууталбыт Д.Д. Сивцев байыаннай сулууспага бэлэмниир. Сыл аайы нэһилиэктэн 7 км ыраах сатар Сатах дьээн сиргэ байыаннай хонуу сборугар сылдьарбыт сүрдээгин көмөлөһөр.

Захаров Дмитрий Рафикович, 18 саастаах. Нам уллуһун Салбан нэһилиэгиттэн сылдьар. Намнааҕы техникум 2-ис кууруһун устудьуона:
–Муора пехотатыгар сулууспалыахпын баҕарабын. Табаарыһым онно сулууспалыы. Усулуобуйалара, бэлэмнииллэрэ үчүгэй диир.

Аармыйа кэнниттэн полицияга үлэҕэ кириэххин сөп. Кууруспуттан собото кэллим.

1 сыл үчүгэй бэлэмнэниини барбаккын. Техникумга И.Е. Петровка ОБЖ предметигэр бэлэмнэни барабыт. Саас Кангалааска «Отважный» лаабырга байыаннай сбор барыһыт.

Ефимов Николай Евгеньевич, 18 саастаах. Мэнэ Хангалас Бүтэйдээх нэһилиэгиттэн сылдьар. Намнааҕы педагогической колледж технология салаатын 4-үс кууруһун устудьуона:
–Воздушно-десантной чааска эбэтэр муора пехотатыгар сулууспалыахпын баҕарабын. Убайым сулууспалаабыт буолан, ити чаастар тустарынан өйдөбүллээхпин. Уол оҕо аармыйага сулууспалыыра наадалаах. Өйүн-санаан бөбөрүүр, олоххо бэлэмнэниини. Сулууспа кэнниттэн үлэни түргэнник булабын. Кууруспар 7 уол бары сулууспалаабыттар. Кэлэн баран үөрэхпин бүтэриэм. Бэлэмим, доруобуйам үчүгэй. Аармыйага саҥа табаарыстарданыам, сирин-дойдуну көрүөм.

Ефимов Алексей Викторович, 18 саастаах. Усуяаана уллуһун Сайылык бөһүөлөгиттэн сылдьар. Намнааҕы техникум 1-кы кууруһун устудьуона:
–Муора пехотатыгар сулууспалыы баҕалаахпын. Владивостокка убайым сулууспалаабыта. Аармыйага ыгырыллыахпын баҕарабын. МЧС-ка, полицияга үлэҕэ ылаалларыгар сулууспалаабыккын учуоттууллар. Бу үлэлэр үрдүк хамнастаахтар, дьону кытта үлэлигин. Сири-дойдуну көрөбүн. Бэйэм эт-хаан өттүнэн бэлэмим үчүгэй.

Кэнники сылларга үөрэх тэрилтэлэригэр балаача үчүгэй бэлэми биэрэр, аармыйага усулуобуйа тупсан, кэмэ кылгаан, эдэр уолаттар сулууспага тардыһаллара күүһүрбүт. Уонна дойду салалтата оборона политикатыгар балаача үбү-аһы көрөрө эмиз орууллаах буоллаҕа.

Анастасия КОРЯКИНА

Хайдах олордугут, ыаллар?

«Электромонтаж» тэрилтэ нэһилиэти сырдытыга үлэтин тэтимнээхтик ыытар, уулуссаларга барытыгар светодиоднай лаампалар туруорулуннулар. Уот счетчиктара барыта туруоруллан, көңүл ыллахтарына холбонуохтара.

БИИР СҮБЭНЭН ҮЛЭЛИИР ОРДУК

«Максим ыччаттара» дьээн 12 эдэр, эрчимнээх уолаттар түмсүүлэрэ тэрилинэ (сал. Ариан Татаринов). Бу күннэргэ (кыра сыанаҕа) А. Барашковага эргэ хотону көтүрдүлэр, О. Аргуновага мас сааһылаатылар. Былааннара элбэх. Сотору кыаммат, наадылар дьонго муус ылан тийэтэрэри сылдьаллар.

«Сайдам» сыннаалан киин үлэтин былааннаахтык ыытар. Аҕам саастаах дьонго «Көмүс күһүн», Кырдыаҕастар күннэрин ветеран сэбиэтэ дьахтар комитетын кытта былааннаахтык ыыттылар. Салайааччы Елена Ефремова чөл олоһу, доруобуйа-

ны бөбөрөгүтү скандинавскай хаамыны киэнник тарҕатан үөрэтэр, ыытар. Саас ыман, бэс ыйдарыгар, күһүн балаҕан ыйыттан олохтоох нэһилиэнньэни муньан, сарсыардаангы чэбди-гирдэр сэрээккэни онгортор.

«Күбэйэ Куо» түмсүү «Максим ыччаттара» түмсүүнү кытта көрүстэ. Инникитин биригэ былааннаахтык үлэлииргэ быһаарынныбыт, биер улахан түмсүү буоларга сорук ылынныбыт.

Альбина КУЛИЧКИНА, хаһыат общественной корреспондента

Аалай ымыллар

Билигэ уһуйар, үөрэххэ кынаттыр Учуутал күнүн чэрчитинэн улуустаагы дьиэ кэргэн уонна ычат социальнай психологической өйөөлүн киинин, ону тэнэ «Энсиэли» хаһыат көбүлээһининэн, оскуола саастаах оҕолорго «Учуутал – мин доборум» дьэн өйтөн суруйуу күрөбэ ытытылына. Уопсайа 20-тэн тахса оҕо үлэтэ кирибиттэн, бастын үлэлэр бэчээккэ табытылар.

МАҢНАЙҒЫ УЧУУТАЛЫМ

Оскуола боруогун аан бастаан атыллаан кириэрбэр наһаа да долгуйар эһим. Төрөпүттэрим улахан уонна кырдыаас оскуолаҕа кириэрэҥин дьэн эрдэ көпсө эбиттэрэ. Мин оскуолаҕа барар күммүн кэтэһэн күнү-ыйы ааҕар буолбутум. Арай, ол күһүнү күн оскуолабыт аһыллар үөрүүлээх түгэнэ М.К. Аммосов аатынан болуоссака буолла. Элбэх баҕайы оҕолор быыстарыттан учууталбын аан бастаан көрбүтүм. Онно киһи үөрэн, мичээр-дээн биһигини эрэллээхтик ситээн үөрүүлээх-долгугуулаах линейкаҕа киллэрбитэ.

Ол кэмтэн ыла бары тутуспунан ааҕарга, суруйарга, ахсаан суоттуурга үөрэнэн кэллибит. Үөрөхпит таһынан, учууталбыт сүбэтинэн үгүкүүгэ, ырыаҕа, ким туохха дьобурдааһынан эбии дьарыктанабыт. Мин учууталым дуруук үөрө-көтө сылдыар, биһигини үтүөбэ-кэрэбэ кынаттыр. Биридэ эмит учууталым ханна эмэ бардаҕына эбэтэр ыарыйдаҕына суохтаан, ахтан барабын. Ол курдук, мин киһиэхэ үөрэнэн, биридэ алтыһан, чугас киһини курдук саныыбын.

Бу үтүө-кэрэ билигэ сирдээбит учууталым – Марианна Дмитриевна Рожина буолар. Киһи – Нам 1 нүөмэрдээх алын кылаас туйгун учуутала.

ФЕДОРОВА Айыына,
Нам 1 №-дээх оскуолатын 4 «б» кылааһын үөрэнээччитэ

МАҢНАЙҒЫ УЧУУТАЛБАР

«А» буукубаттан саҕалаан ааҕарга, Суруйарга, суоттуурга

УЧУУТАЛ – МИН ДОБОРУМ

үөрөспит,

Кэрэ-нарын сибикилээх, Наһыл-намын куоластаах Истинник эйээрэн сангарар, Учууталым барахсан!

Маннайгы кылааска хардыбын,

Оскуола киэн аартыгын арыйбыт,

Учуутал доборум... Билигээнгэ дылы, Бу күн долгуйдарбын, Эһигини санаан кэлэбин.

Маннайгы учууталбын. Олох бастакы хардытыгар, Бастакы олукупун эһиги онордоххут –

Истинник саныыр күндү учууталым.

Юля ВИНОКУРОВА,
Намнааҕы 2 №-дээх орто оскуола 5-с кылааһын үөрэнээччитэ

УЧУУТАЛ – МИН ДОБОРУМ

Мин ытыктыр учууталым – Айта Ивановна. Киһи истиг сьһыанынан, кэрэ-нарын бэйэтинэн урокутун алтаах киһи остуоруйа дойдутугар кириэн кэлбитин курдук, история дьэн олус интэриэһинэй, умсугуту-

улаах уроукка үөрэтэр. Айта Ивановна олус элэккэй, биһиэхэ сымнаҕас сьһыаннаах, курутун күлэ-үөрэ, ис сүрээбиттэн биһиги чин билии ыларбытыгар кьһаллан үөрэтэр-такайар. Айта Ивановнаттан киһи сүбэ-ама ыларын наһаа астынар. Айта Ивановна миигин үөрэтэриттэн мин дьоллоохпун, бу күндү киһим — мин чугас доборум.

Максим ОКОНЕШНИКОВ,
Хатыг Арыы орто оскуолатын 6 «а» кылааһын үөрэнээччитэ

сүбэлиир, үөрөхпин хонтуруоллуур. Киһи Салбан оскуолатыгар түөрт уонча сьл учууталынан үлэлээбитэ, билигин бо-чоттооах сьһыаналаҥна олоорор. Үлэлээбит оскуолатын, үөрэнээччилэрин туһунан истигник саныырын ахтан кэпсээччи, бастын үөрэнээччилэринэн киэн туттарын, эн холобур онгостор буол дьэн мэлдьи үчүгэйи эрэ кэпсиир. Үөрөспит оҕолоро республика араас мунуктарыгар үлэли сьлдьяллар, сибээстэрин бьспаттар. Сорох үөрөспит оҕолоро бэйэлэрэ учуутал буолан

бын. Ийэ-аҕа кэнииттэн билигэ-үөрэххэ сьралалар, суруйтарар, аахтарар күндү киһи. Ол курдук, мин бастакы учууталым Иванова Ольга Иннокентьевна туһунан суруйуохпун баҕарабын.

Ольга Иннокентьевна биһиэхэ буукубаны биллэрбит, ахсааны суоттаптыт тапталлаах учууталбытын сүрөхпитигэр инмит күндү киһибит. Киһи биһиги оскуолаҕа хайдах наставрыан-наһаа кэлбипитин билэрэ, таһаспытын-саппытын тьмныыга кичэйэн көрөн атаарааччы.

Биһиги кылаас сөбүлүүр, убаастыыр учууталбыт туһунан өрүү, түгэн түбэстэр эрэ, кэпсэтэр, сөфөр, киһинэн киэн туттарбытын ахтааччыбыт. Араас күлүүлээх да түгэннэри ахтан ылааччыбыт. Биһигини көрүстэҥинэ наар үөрэ-көтө кэпсэтэр, хайдах үөрэнэ сьлдьярбытын ыйыталаһар. Мэлдьи күүс-көмө буолар, сүбэ-ама биэрэ сьлдьяр.

Ханнык баҕарар идэни таллахпытына учууталбыт курдук муударай, киэн көбүстээх буоларбыт. Хас биридибит оскуолабытын ситиһилээхтик бүтэрэн, учууталларбыт, дьоннорбут итэбэллэринэ баҕа санааларын толордорбут дьэн ыра санаалаахпыт. Олохпун устата махталлаах буоларга, үрдүккэ-кэрэбэ, ситиһиигэ сирдирин, маннайгы кылааска үөрөспит учууталбыт ыгырар сулус буоллун.

Элбэх оҕо, дьон убаастабылынан, өрүү сьлаас сьһыаннаах учууталлар мэлдьи баар буоллуннар. Бу дьалхааннаах олоххо туруулаһар, такайар, кьһаллар учууталым Ольга Иннокентьевна — мин доборум. Киһи атын учууталларга холобур буолар учуутал диэтэхпинэ сьыспатым буолуо.

ИВАНОВА Аля,
8 кылаас үөрэнээччитэ,
Арбын орто оскуолатын

УЧУУТАЛ ДОБОРУМ – МИН ЭВЭМ

Учуутал... Хас биридди киһи улахан олоххо үктэнэригэр, олоххо суолун сөпкө булунарыгар Учуутал сүдү суолтаны ылар дии саныыбын. Киһи инники олобор Учуутал сунумнуур сулус курдук ыгырар, угуйар, сырдыкка сирдир аналаах. Үөрэтэр оҕотугар билигин ингэрэр, иитэр-үөрэтэр. Учуутал тутта-хапта, таһна-сапта сьлдьяра үөрэтэр оҕолоругар улахан суолталаах, мэлдьи холобур буолар.

Оҕо үс сааһын туолаат, уһуйаанна баран иттиллэр, үтүө санаалаах иитээччи эрэллээх илиитигэр кириэр. Маньаха иитээччи кьра оҕону оскуолаҕа кириэр диэри иитэр, кэрэбэ сирдир. Бу уһуйаантан оскуолаҕа кириэр. Биридтэн бирид кирилиэни дабайан, олох суолугар үктэнэр. Дьэ, бу кэмгэ киһиэхэ Учуутал истиг сүбэһит, чугас добор буолар. Ханнык баҕарар үөрэнээччи оскуолаҕа үөрэммит сьлларын күндүтүк саныыр, үөрэммит учууталларын умнубат.

Мин билигин алтыс кылааска үчүгэйдик үөрэнэбин. Миэхэ эвэм Мария Семеновна куруук

ситиһилээхтик үлэлиллэр. Эвэм киэн билиилээх, эйэбэс-сайаҕас майгылаах, дьонго наар көмөлөһөр үтүө санаалаах. Эбэ-биттэн элбэххэ үөрэнэбин, киһи мин сүбэһитим, истиг доборум. Киһи истиг сүбэтэ мин үчүгэйдик үөрэнэрбэр көмөлөһөр.

БАИШЕВА Дарина,
Е.М. Ларионов аатынан Салбан орто оскуолатын 6-с кылааһын үөрэнээччитэ

«УЧУУТАЛ – МИН ДОБОРУМ»

Учуутал дьэн кимий? Учуутал дьэн — бастатан туран - киһи. Киһи хас биридди киһи курдук кимиехэ эрэ эдьий, убай, ийэ, аҕа... Учуутал идэтин талбыт киһи барыта үчүгэй, оҕо барыта сөбүлүүр учуутала буолбат. Учуутал буолар талаан, үөһэттэн айдарыллыбыт сүдү күүс. Учуутал барахсан бэйэтин харыстаммакка, баар билигин-көрүүтүн, өйүн-санаатын, сатабылын, дьобурун ууран туран, бириэмэни аахсыбакка үлэлиир. Бу этиибин учуутал төрөпүттээх оҕолор өйдүүлэрэ буолуо...

Ханнык баҕарар киһиэхэ маннайгы учуутал мэлдьи күндү дириллэрин сөптөөх дии саныы-

Үтүө киһи аата үйэлэргэ умнуллубат

ФОЛЬКЛОРУ САЙЫННАРБЫТ ЧАБЫЛХАЙ ТАЛААН

Владимир Прокопьевич Федоров Нам РДК-гар НПУ 4-с курсугар үөрэнэ сьлдьян, сценаҕа көстөн сана биллэн эрдэҥинэ түбэһэ «Ньургун» ырыа-үгкүү народнай коллективыгар эдэр специалистар А.П. Сивцева, С.И. Николаева, 1977 с. хормейстерынан Ф.Н. Лукина, балетмейстер В.И. Уарова ананан биридгэ түмсэн үлэлээн ааспыттара. АКБ сэбиэдиссэйэ Е.Р. Барамьыгин баара, директор Р.В. Кириллова этэ, КО сэбиэдиссэйэ В.Е. Эверстов, инспектора М.Н. Габышева этэ. А.Ф. Шестаков санарды музейга үлэли барыта (1977 с. сайын). РДК уус-уран салайааччытын эбээһинэһин «Ньургун» коллектив хормейстера хос үлэ быһыытынан толороро, үлэ тэтимнээхтик барара.

В. Федоров - айылҕа маанылаабыт чабылхай талаана, быһата, «самородок» дэнэр, көһөҥө таасты ыраахтан көстөр, самодельельноска солбуллубат артыгыспыт начаас Нам сценатын «улахан сулуһа» буолан, 22-23 сьл күлүмнээн ааспыт. Сценаҕа таһыста да, көр-күлүү, саха уус-уран тыла, дэгэрэндьирэтии ырыа арааһа кутулла түһэр, көрөөччүлэр куттарын тутуобун туппут, чабылхай толорооччу этэ. Фольклору сэнээрээччи элбээбитэ. Ол сағана, 70-80 сс., тыаҕа тойуктуур, чабырҕахтыр киһи суобун кэриэтэ этэ. 1979 с. ытыгылыбыт II фольклор фестивалыгар I-II турга намнар «күннээбиппит». Аграфена Корякина чабырҕаҕа, Евдокия Ноговицына народнай ырыата дипломан буолбуттара. Онтон эдэр толорооччулар Лидия Протопопова-Пестрякова, Саргы Герасимова ычаттартан бастакы холонооччулар, хомусчуттар Николай Гаврильев, Дмитрий Кривошапкин, Е. Кокколо-

ва улаханник ылсан үлэлээбиттэрэ. Манна Владимир Федоров ойуччу турар, дьингэр, куорат театрдарыгар көстүөхтээх сүдү талаан кэлэн барбыт эбит дьэн түмүк тахсар. Мин санаахпар, били «Наара суохтар» театрдарын режиссера Алексей Павлов да киһиэхэ масштабна сабырыйтарар этэ...

Манник иккис киһинэн Фома Кузьмич Протопопов уонна үһүс, норуот сулуһа Егор Барамьыгин буолаллар. Кинилэри кьтта аттыларыгар күлүмнээбиттэртэн Ефросинья Васильевна Соколова «Оҕо түөлбэтигэр» көһөн, олонхоҕо харса суох ылсан, улахан ситиһилээх соҕотох артыгыскабыт дьэххэ сөп. Үлэтэ элбэх, ситиһиитэ да баһырхай, олус чабылхай киһи эбитин кэлин өйдүүгүн. Урукку Нам райпугар үөһэ ааттаммыттар биридгэ түмсэн олус да үчүгэйдик үлэлээбиттэрин ахтар то-воостоох.

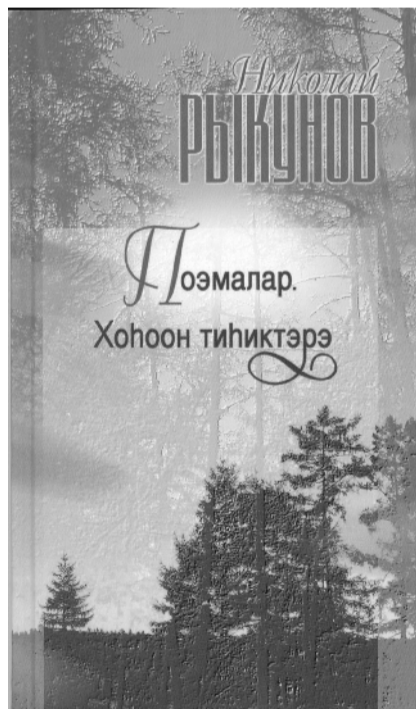
Владимир Прокопьевич кэлиэбиттэн фольклорбут күүскэ сайдан барытыгар холобур буолбут бастын уолбут Сергей Зверев дойдутун, Сунтаарын кылаатын ингэриммитэ, киһиэхэ чабылхайдык ол да сағана көстөрө. Онон сибээстээн, Намна 1981-83 сс. иккис народнай театр коллектива аһыллан үлэлээн барыта. Культурнай олохпун кэтэһилээх сьбьетиета буолбута. Манна даҕатан эттэххэ, чаччы народнай талааннаах, дэгиттэр үлэһит, культурабыт туйгуна Евдокия Ноговицына чабылхай талаана Аппааны ЦКСК-гар ККД толору аһыллыбыта улуска ситэ сыаналамтатаҕар итэбэс үлэлээх методкиин ахтыллыан сөптөөх (80-90 сс.).

Онон 70 сааһын туолбут Владимир Прокопьевич Федоров кэриэһигэр анаан «Өйдөбүннүк» бэлиэни олохтоон туттарар хайдах буолуой? Талаанна сүгүрүйэллэр, талааны умнубаттар...

Ф.Н. ЛУКИНА,
культура ветерана

Н.М. Рыкунов төрөөбүтэ 80 сьлын көрсө

ОЛОХПУТ ЛИРИЧЕСКЭЙ ЛЕТОПИҤА

Саха биллиилээх поэта Николай Михайлович Рыкунов «Поэмалар. Хоһоон тиһиктэрэ» дьэн урут хаһан да түмүллэн таһса илик, 1959 сьлтан 1977 сьлга диэри суруйбут айымньыларынан сана кинигэтэ күн сирин көрдө. Бэчээккэ поэт кьһа (Вера Рыкунова) хомуйан бэлэмнээбит. Хомуруннук «Бичик» кинигэ кьһатыгар 500 ахсаанынан бэчээттэммит.

Кинигэбэ поэмалар уонна поэмаҕа тэнгээх хоһоон тиһиктэрэ кирибиттэр. Бу айымньыларга суруйааччы олобурт кэрдис кэмин, республика олобун-дьаһаҕын, суолталаах түгэннэрин, политиканы

уус-уранник, чопчутук сырдаппыт. Кирии тылын поэт доборо, П.А. Ойуунускай аатынан государственнай бириэмийэ лауреата Н.Е. Винокуров-Урсун суруйбут. Николай Егорович : « ... Кэлин суруйбут тиһиктэригэр поэт тус бэйэтэ ситэн-хотон, баараҕадыан испитэ эрэ көстөр буолбатах. Ону аһан балачча уһун кэмгэ, сүрбэ сьл устата, поэт көлүөнэтин сүрүн өйдөбүллэрэ сөһөн хаалбыттарынан ааҕааччыны эмгэ кэрэхсэтиэхтэрэ. Манна эргэрит темалары булар күчүмэҕэй. Поэмалар сүрүннэрэ – эйэ уонна сэрии темата, эйэлээх олох. Олор хаһан да эргэртэтэр, сүрөхпитин долгуталлар.

Поэт төрөөбүтэ 80 сьла туоларынан поэмалара уонна хоһооннорун тиһигэ тупса кинигэһэн таһсаллара кинини кэриэстээһин эрэ буолбакка, саха литературатын байыты быһыытынан сыаналаныахтаах. Тэттик лирическэй айымньылар нөҕүө ааспыт суолларытын анааран, билигинни билэрбитигэр, кэскиллээҕи хайынарбытыгар, баар, балар хайа эрэ өттүнэн туһалыахтара».

Ааспыты санатар, кэскиллээҕи кэпсиир дьоһун кинигэ күн сирин көрөрүгэр улуус баһылыга А.П. Атласов бэрэссэдээтэллээх кинигэ бэчээттир сэбиэт улахан өһөлөөх. Ол курдук, кинигэ бу сэбиэт, чуолан, улуус дьаһалтатын үбүлээһининэн таһсыбыт. Маньаха бэрэссэдээтэл солбуйааччыта, Н.М. Рыкунов аатынан улуустаагы библиотека директора М.Р. Софронова кэскиллээх кэпсэтигин, кинигэ таһсарыгар үлэлэспит биридилээн дьон далаһынаах үлэлэрин, күттүөннээх көмөлөрүн ахтар оруннаах.

Л. НОГОВИЦЫНА

Кырдыаҕастар декадаларыгар

Наммыт сэлээннэтигэр быһыл аҕам саастаах дьоммут декадата хаһаангытааҕар да олус бэркэ ааста. Ол курдук, декадабыт кырдыаҕастар уонна инбэлиттэр интернаттарыгар «Аҕам киһим алгыһынан» дьон бырааһынныктаагы кэнсиэринэн саҕаланна. Онтон А.Ф. Шестаков аатынан СК «Көмүс саас» сыһыалаг биэчэригэр миннигэстик аһаан, араас кункурустарга, оонньууларга кыттан, астына дуоһуйдубут. Уопсайа 67 киһи кыттыны ылла. «Бастың сэлэппэ» кыайыылаахтарынан Л.П. Решетникова, А.Д. Николаева, Н.М. Емельянова буолулар. «Бастың музыкальнай эвэрдэ» кункурууска эр дьонго М.М. Гуляев, дыахталларга М.Ф. Новгородова, Н.М. Емельянова, «Бэйэ айбыт бастың хоһоонугар» И.А. Бубякин, В.К. Попова бастыңнарынан ааттанулар. Таатта улууһуттан кэлбит Е.А. Кириллина «Бу күн ыалдыта» номинацияны ылла.

Ону таһынан сахабыт эстрадатын чабылхай сулустара Сахал уонна Александр Бурнашевтар, Константин Степанов, Дабайаан кэнсиэртэригэр үөрөкөтө сырытыбыт, дуоһуя сыһаннабыт. Саха балаҕаныгар Олонхо дьэтин тэрийиитинэн оһуохай түһүлгэтигэр бары муһунубут. Ветераннар балаҕан-

АҔА ДЬОММУТ АЛГЫҢЫНАН

нарыгар «Талаанга саас харгыс буолбатах» дьон тарбахтарыгар талааннаахтар быыстапкаларын сөҕө-махтайа көрдүбүт. Нэһилиэк дьаһалтатын специалиһа Н.И. Наумова тэрийиитинэн, ветераннар буоламыт, Дьокуускай куоракка киирэн, республикабыт киинин историческай-культурнай кэрэхсэбиллээх сирдэринэн экскурсиялаатыбыт. Бэйэбит улууспутугар баар М.К. Аммосов уонна И.Е. Винокуров ааттарынан музейдары көрдүбүт, сэргэтибит.

Улуустаагы киинэммит балыһа специалистара консультация ыыттылар. «Дьибэҕэ медицинскэй көмө» акция чэрчитинэн хаамыт баттааһыны, саахарбыт көрдөрүүтүн о.д.а. кэрийэ сылдьан бэрэбиэркэлээтилэр. Ону сэргэ балыһа, социальнай харалта уонна пенсионнай фонда управлениета биһиэхэ анаан аһаҕас аан тэрийдилэр. Улуустаагы киинэммит библиотекаҕа аныгы технологияҕа сыһыаран, ол эбэтэр компьютерга маастаркылаас, «Мин тапталлаах эбэм уонна эһэм» уруһуй кункуруһа буолан ааста. «Кырдыбыны киэргынын» дьон тиэмэҕэ кырдыбыт төрүөтүн уонна ис дьынин быһаарар араас сурунааллары, хаһыаттары аахтыбыт.

Декадабыт биир сүрүнүнэн кырдыаҕастарбытыгар парикмахерскай өңөнү босхо онгоруу, урбаанньыттан босхо бородукта, баанньыкка 50 бырыһыаннаах чэпчэтиллээх суунуу-тарааны буолла. Ол курдук, «Локоп», «Гитара» кэрэ салоннарыгар баттаһытын оноттордубут. Парикмахердар А.М. Афанасьева, М.И. Большакова уопсайа 85 киһи баттаһын кырыйдылар. Урбаанньыт Е.М. Воронин бородукта бэлэх уонна. Баанньыкка 25 тыыл ветерана, 304 ветеран сырытта. «Көмө буолан кырдыаҕастарбытын өйүөххэ» дьон М.А. Петров салайытынан тимуровскай рейдэ биллгин да ытылла турар. Кырдыаҕас дьоммутун кэрийэ сылдьан, дьибэ ис-тас араас үлэтигэр күөс-көмө буола сылдьаллар.

Түгэнинэн туһанан, хаһыат нөңүө «Ленскэй нэһилиэк» МТ дьаһалтатын үлэһиттэригэр, чуолаан аҕа баһылыкпытыгар А.Г. Новгородова, П.Л. Федорова, А.В. Бочкарева, Н.И. Наумоваҕа, М.А. Петрова, урбаанньыттарыбытыгар истиги сыһыангыт, болҕомто ууран араас хабааннаах тэрээһин ыытаргыт иһин улахан махталбытын тиэрдэбит.

**Түөлбэ салайааччылары,
Нам сэл. кырдыаҕастара.**

Отуу уота

ТЭНИЙЭЭРИ-УУҢААРЫ

Ийэ нарын сангата,
Оҕо чуопчаар күлүүтэ,
Санаа хоту сайара,
Аҕа дэнэр киһиэхэ

Онтон ордук бу сиргэ
Суоҕа буолуо чахчыта,
Силис тардар суо дьоло
Оннук эбээт, быһата.

Араскыны үүннэрэн,
Сизэмэ буолан тылааары,
Олоробут-сайдабыт
Тэнийээри-ууһаары.

Ханнык сизэмэ хомуллан,
Хайдах ханна хараллан,
Туһалыыра, хаалара,
Ааккын-суолгун салгытыра,
Аҕа-ийэ дьоллоро,
Биитэр уһун сордоро.

Харыстыабың чыычаабы,
Кырачааны, кыраны,
Төлөбүрү этэнгэ
Тинэх суолга тийэргэ,
Алгыс курдук айанга
Аа-дьуо оргууй барарга.

**Ю.В. ПОТАПОВ-САРГЫН,
Саха республикатын суруйааччыларын сойууһун чилиэнэ,
Хатырык. 12.09.2016 с.**

Олонхо - 10 сылыгар

ОЛОНХОНУ ОЛУК ОҢОСТОН

«Олонхону олук оҥостон» дьон улуустаагы үөрэх управлениета уонна Намнаагы Оҕо эйгэтин Түөлбэтэ сылын аайы Е.В. Соколова, СР үөрэҕин туйгуна, Нам улууһугар олонхону үөрэтигэр олук уурбут, Нам улууһун Ытык киһитин аатыгар оҕолор ортолоругар олонхоҕо, чабырҕаха ыытар күрээ муус устар ый 6 күнүгэр Олонхо дьэтигэр буолан ааспыт.

Олонхо дьэтигэр сарсыарда 10 чаастан сахалыы таҕастаах оҕолор мустубуттара. Олонхо күрээтин үөрэх управлениетын иитэр салаа инспектора Н.С. Рехлясова уонна Оҕо эйгэтин Түөлбэтин иитэр үлэҕэ завуһа М.М. Никитина эвэрдэлээбиттэрэ.

Күрээти бастаан кырачаан түөрт, биэс, алта саастаах чабырҕах-сыттар, онтон олонхоһуттар саҕалаабыттара. Чабырҕахсыттарга 6 саастаах («Мичил» детсад иитиллээччигэ) Винокуров Вани бастаабыта. Иккис миэстэни 4 саастаах Парникова Лилиана, Кыһыл Дэрибинэ детсадиттан, үһүс миэстэни Хатырык «Кэскил» детсадиттан фольклорнай «Чообуо-Чолбон» бөлөҕө ылбыттара.

Олонхоһуттарга 6 саастаах Сивцева Рада («Көлүкэчээн» детсад) бастаабыта, иккис миэстэни «Сандаара» фольклорнай бөлөҕө (Аппааны детсада), үһүс миэстэни «Кустук» фольклорнай бөлөҕө (Партизан) ылбыттара. Онтон 4 саастаах Виталий Сивцев, «Көлүкэчээн» детсад иитиллээччигэ, Гран-при хаһаайыһынан буолбута.

Улахан оскуола оҕолорун күрээ эбиэт кэнниттэн ытыллыбыта. Манна чабырҕаха икки бастагы миэстэни 2 Хомустаах фольклорнай бөлөҕө уонна «Дьырыбына Дьырылыатта» фольклорнай бөлөҕө (Түөлбэ), иккис миэстэни «Утумчаан» фольклорнай бөлөҕө (Үөдэй), үһүс миэстэни «Татыык» фольклорнай бөлөҕө (Түбэ оскуола) ылбыттара.

Олонхоҕо бастагы миэстэ — Дьяконов Васа — Оҕо эйгэтин Түөлбэтин иитиллээччигэ (Бөтүн оскуола), иккис миэстэ Хордогосова Рая — «Дьырыбына Дьырылыатта» фольклорнай бөлөҕүн иитиллээччигэ (Нам орто оскуола), үһүс миэстэ — Партизан оскуолатын «Кустук» фольклорнай бөлөҕө.

Дьүүлүүр сүбэни Н.С. Рехлясова, улуустаагы үөрэх управлениетын иитэр үлэҕэ инспектора салайан ыыппыта, киини кытта күрээти Д.И. Кривошапкина, ССРС культуратын туйгуна, СР культуратын үтүөлээх үлэһитэ, Нам улууһун, Таастаах, Партизан нэһилиэктерин Ытык киһитэ, норуот ырыаһыта, ипровизатор-комусчут, Ф.Н. Миронова, П.П. Ядрихинскай — Бэдьээлэ хос сизэмэ, улуустаагы оро библиотеканын специалиһа, С.А. Орлова, Ефросинья Васильевна иитиллээччигэ, улуустаагы культура управлениетын төрүт культура отделын специалиһа дьүүлэспиттэрэ.

Бу күрэх улуус олонхоһутун П.П. Ядрихинскай — Бэдьээлэ 115 сааһыгар ананан ытыллыбыта. Күрэхтэһии, мин санаабар, үрдүк таһымнаахтык барбыта. Оҕолор сүрдээгин бэлэмнээн кэлбиттэрэ ону туоһулуур, толоруу маастарыстыбата үрдээбит, толорор олонхоһолорун, чабырҕахтарын ис хоһоонун истээччигэ толору тиэрдэргэ кыһаннылар, таҕастара-саптара, истиилэ тутуһуллубут.

Олонхо күрээ кэнники үс сылга Е.В. Соколова аатын үйэтитэр туһугар ытыллар буолан оҕолор олонхону ис сүрэхтэн ылыммыттар кестүбүтэ, ол курдук, 4 саастаах Виталий Сивцев Сергей Васильев олонхотун «Мөңгүрүүр бөҕө» олонхотуттан быһа тардан 10-ча мүнүүтэ олонголоон истээччилэри сөхтөрбүтэ, туттан-хаптан, көрөн-истэн Мөңгүрүүр бөҕө быһытын-майгытын толору биэрбитэ. Маны истэн олонхоһолорун улуу олонхоһуту, Саха сирин Ытык суруйааччытын В.М. Новиков — Күннүк Уурастыырабы санаан кэлбитим. Киһи кыра эрдэбиттэн улуу олонхоһуттары баһыта сылдьан истэн бэйэтэ 6 сааһыттан олонхоһолуур буолбут, онон кэлин Виталийбыт Күннүк Уурастыырап, эбэтэр П.П. Ядрихинскай — Бэдьээлэ курдук Нам улууһун киэн туттар олонхоһута буолан тахсаарай. Олонхо Нам улууһугар олохсуйан эрэрин хас эмэ сыл Оҕо эйгэтин Түөлбэтигэр «Дьырыбына Дьырылыатта» ансамбылыгар дьарыктанан быһылгы республикатааҕы «Оҕо уонна олонхо» күрээгэр кыттан, кыайыылаах тахсан Дьяконов Васа уонна Хордогосова Рая Дьааныга ытыллар Саха республикатын 10-с Олонхо ыһыаҕар кыттар быраабы ылбыттара.

Олонхо күрээтин кыайыылаахтара Грамотанан уонна өйдөбүннүк бэлэхтэринэн наһараадалаабыттара. Оттон бастагы миэстэни ылбыт оҕолор Ефросинья Васильевна аймахтара туруорбут бэлэхтэрин туттуттара. Маны таһынан, Ленскэй эсбиэт, Олонхо уонна культура управлениета туруорбут бириэстэрин тутан үөрэн-көтөн барбыттара. Маны таһынан, Ефросинья Васильевна сизэннэрэ бастың салайааччыларга харчынан бириэмийэ туттарбыттара. Ол курдук, Е.К. Иванова, Оҕо эйгэтин Түөлбэтин салайааччыта уонна М.Х. Кривошапкина, 2 Хомустаах оскуолатын фольклорнай түмсүү салайааччыта.

«Олонхону олук оҥостон» күрэх олунньу ыйга ытыллыахтаагы улууска уһун кэмнэргэ карантин туран, бу муус устар ыйга ытыллыбыта. Күрээти Оҕо эйгэтин Түөлбэтин кылаабынай специалиһа О.И. Потапова салайан ыыппыта. Манньык күрэх сылын аайы ытылларыгар салайааччылар санааларын эппиттэрэ, бу күрэх саха тылын олонхо нөңүө оҕо этигэр-хааныгар ингэринэн дьыннээх саха норуотун патриота буолан тахсарыгар көмөлөһөр диэбиттэрэ.

**З.А. ТИХОЛОВА,
РФ үтүөлээх учуутала, РФ Журналистарын сойууһун чилиэнэ,
Нам улууһун Ытык киһитэ, Нам**

БОЛҔОМТО КҮҮҢҮРДҮН

Кырдыаҕастар аан дойдутаагы күннэринэн Хамаҕаттаҕа «Түһүлгэ» сыһыалаан киинэ уонна кырдыаҕас сэбиэтэ(сал. Дорофеева Е.Г.) көүлүүн, сыһыалаан киһэтин кулууп дьэтигэр тэрийдилэр. Ити чэйдэх остуол тула олонхоһолор концерт көрдүлэр. «Эдэрдий сайаҕас дууһаҕын кырдыарга үөрэтэ сатаама» дьон санаанан салайтаран, Любова Иванова, Марфа Федотова, Михаил Макаров, Василий Ильин, Герасим Дорофеев ырыа ыллаатылар, Петр Калачев хомуска оонньоото. Эдэр эбэлэр корейскай үңкүүнү, «Күбэй» түмсүүлэр «Көмүс сүүтүк» үңкүүнү, «Ретро-Данс» бөлөх сэбиэскэй балынай үңкүүлэри толордулар. Бу киһэ айылҕа матырыйаалыттан онгоһуктар, мүһүдэлэр быыстапкаларга буолла. Энно Кривошапкина В.С., Иванова А.М., Аргунова Е.С., Сивцева А.А., Москвитина К.Г., Индеева Н.В., Семенова К.Е. көхтөөхтүк кыттаннар, бириэстэри туттулар. Бу ураты суолталаах күн «Түһүлгэ» сыһыалаан киинин директора Харитоновна А.А. кулууп үлэтин туһунан са-

на тахсыбыт «Кэрээ талаһы умсулдьанынан...» кинигэни сцена ветераннарыгар, ахтыы биэрбит кырдыаҕастарга истиги махтал уонна биһирэбил тылларын этэн туран, бэлэх туттарган сүргэлэрин көтөхтө.

Кырдыаҕастар аан дойдутаагы күннэрэ ытыктабыл, аҕа көлүөнэ дьонугар ахсаабат болҕомто күнэ буолар. Аҕа саастаах дьон доруобуйаларын туһугар эмчиттэр истиги кыһамныларын уураллар. Олохтоох балыһа бырааһа Жиркова Н.И. уонна сизэстэрэ Афанасьева В.М. 16 кырдыаҕаска дьибэлэринэн сылдьан доруобуйаларын көрдүлэр, грип-пол прививка онордулар.

Нэһилиэккэ баар Д.Д. Новгородов аатынан «Кэскил» балаҕанга өрөмүөн үлэтигэр алтынны 10 күнүгэр улахан субуотунньук буолла. Бу күн «Күбэй», «Барахсаана» түмсүүлэр кыттыһан, уонтан тахса буолан, үлэлээтилэр. Балаҕан үрдүн, өһүөтүн, истиэнэтин, түннүктэри сууйуу-сотуу, көмүлүөк оһох сыбаһын абырахтааһын, испиэскэлээһин, муостаны лаахтыырга бэлэмнээн сууйуу, түннүк сабы-

ыларын онгоруу көхтөөх үлэ түмүгэр бүттэ. Киһэ, үлэ чааһын кэнниттэн, С.Д. уонна О.Д. Новгородовалар муостатын лаахтатабылар. Балаҕан сыбаһын абырахтааһын, түннүк наличниктары онгоруу үлэлэри эр дьоннор толордулар. Бу субуотунньук иннинэ олохтоох дьаһалта үбүлээн, балаҕанга 8 аныгылыы пластик түннүгү Протопопов Н.Н., Максимов В.А. туруорбуттара, онон, Тупсарыны Сыһынан «Кэскил» балаҕан санга түннүктэнэн кизэрдэ. Ити курдук, үлэ ветераннара бэйэлэрэ сыһыанан дьибэлэрин көрөөлөр, сылтан-сыл тупсараллар.

«Сарыал» детсад ветераннара Полищикова В.Р., Осипова З.И., Жиркова Е.Н., Иванова А.С. чэпчэтиллээх авиационистинэн Москва, Санкт-Петербурди куораттарынан күүлэйдиги сылдьаллар.

Социальнай чэпчэтиилэр эбии көрүлүн, аҕам саастаах дьонго болҕомто күһүрүн, бэтэрээннэригэр уонна пенсионердарбыт көлөр кэскиллэрэ туруктаах буоллун!

М.Г. ВИНОКУРОВА

Понедельник, 17 октября

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 14.00, 15.00, 03.00 Новости
09.10 Контрольная закупка 12+
09.40 Женский журнал 12+
09.50 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.15 Про любовь 16+
13.20, 14.20, 15.15, 03.15 Время покажет 16+
16.00 Мужское / Женское 16+
17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние новости
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Шакал» 16+
23.30 Вечерний Ургант 16+
00.05 Познер 16+
01.05 Ночные новости
01.20, 03.05 Т/с «Агент национальной безопасности» 16+

Вторник, 18 октября

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 14.00, 15.00, 03.00 Новости
09.10, 04.25 Контрольная закупка 12+
09.40 Женский журнал 12+
09.50 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.15 Про любовь 16+
13.20, 14.20, 15.15, 03.35 Время покажет 16+
16.00 Мужское / Женское 16+
17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние новости
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Шакал» 16+
23.35 Вечерний Ургант 16+
00.05 Ночные новости
00.20 Тайные общества. Наследники тамплиеров 12+
01.25, 03.05 Т/с «Агент национальной безопасности» 16+

Среда, 19 октября

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 14.00, 15.00, 03.00 Новости
09.10, 04.25 Контрольная закупка 12+
09.40 Женский журнал 12+
09.50 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.15 Про любовь 16+
13.20, 14.20, 15.15, 03.35 Время покажет 16+
16.00 Мужское / Женское 16+
17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние новости
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Шакал» 16+
23.35 Вечерний Ургант 16+
00.05 Ночные новости
00.20 Тайные общества. Наследники тамплиеров 12+
01.25, 03.05 Т/с «Агент национальной безопасности» 16+

Четверг, 20 октября

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 14.00, 15.00, 03.00 Новости
09.10, 04.25 Контрольная закупка 12+
09.40 Женский журнал 12+
09.50 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.15 Про любовь 16+
13.20, 14.20, 15.15, 03.25 Время покажет 16+
16.00 Мужское / Женское 16+
17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние новости
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Шакал» 16+
23.35 Вечерний Ургант 16+
00.05 Ночные новости
00.20 Тайные общества. Наследники тамплиеров 12+
01.25, 03.05 Т/с «Агент национальной безопасности» 16+

Пятница, 21 октября

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 14.00, 15.00, 03.00 Новости
09.10, 04.25 Контрольная закупка 12+
09.40 Женский журнал 12+
09.50 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.15 Про любовь 16+
13.20, 14.20, 15.15, 03.35 Время покажет 16+
16.00 Мужское / Женское 16+
17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние новости
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Шакал» 16+
23.35 Вечерний Ургант 16+
00.05 Ночные новости
00.20 Тайные общества. Наследники тамплиеров 12+
01.25, 03.05 Т/с «Агент национальной безопасности» 16+

Суббота, 22 октября

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 14.00, 15.00, 03.00 Новости
09.10, 04.25 Контрольная закупка 12+
09.40 Женский журнал 12+
09.50 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.15 Про любовь 16+
13.20, 14.20, 15.15, 03.35 Время покажет 16+
16.00 Мужское / Женское 16+
17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние новости
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Шакал» 16+
23.35 Вечерний Ургант 16+
00.05 Ночные новости
00.20 Тайные общества. Наследники тамплиеров 12+
01.25, 03.05 Т/с «Агент национальной безопасности» 16+

09.10, 04.30 Контрольная закупка 12+
09.40 Женский журнал 12+
09.50 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12+
12.15 Про любовь 16+
13.20, 14.20, 15.15, 03.40 Время покажет 16+
16.00 Мужское / Женское 16+
17.00 Наедине со всеми 16+
18.00 Вечерние новости
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Шакал» 16+
23.35 Вечерний Ургант 16+
00.10 Ночные новости
00.25 Марис Лиена. Невыносимая легкость бытия 12+
01.30, 03.05 Т/с «Агент национальной безопасности» 16+

Суббота, 22 октября

06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10 Х/ф «Мы с вами где-то встречались» 16+
08.00 Игрый, гармонь любимая! 12+
08.45 Смешарики. Новые приключения 0+
09.00 Умницы и умники 12+
09.45 Слово пастыря 12+
10.15 К 90-летию Спартак Мишулина. «Саид и Карлсон» 12+
11.20 Смак 12+
12.15 Идеальный ремонт 12+
13.10 На 10 лет моложе 16+
14.00 Голос 12+
16.50 Кто хочет стать миллионером? 16+
18.00 Вечерние новости
18.15 Ледниковый период 16+
21.00 Время
21.20 Сегодня вечером 16+
22.40 МаксимМаксим 16+
23.50 Подмосковные вечера 16+
00.45 Х/ф «Хороший год» 16+

Воскресенье, 23 октября

06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10 Х/ф «Вербовщик» 16+
08.10 Смешарики. ПИН-код 0+
08.20 Часовой 12+
08.55 Здоровье 16+
10.15 Нелуговые заметки 12+
10.40 Пока все дома 12+
11.25 Фазенда 12+
12.50 Открытие Китая 12+
12.50 Теория заговора 16+
13.40 Церемония вручения народной премии «Золотой граммофон» 16+
17.40 Голосащий КиВиН 2016 г 16+
21.00 Воскресное «Время» 22.30 Что? Где? Когда? 23.40 Х/ф «Дракула» 16+
01.20 Х/ф «Три доймы» 12+
03.05 Модный приговор 12+
04.05 Контрольная закупка 12+

Понедельник, 17 октября

06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10 Х/ф «Мы с вами где-то встречались» 16+
08.00 Игрый, гармонь любимая! 12+
08.45 Смешарики. Новые приключения 0+
09.00 Умницы и умники 12+
09.45 Слово пастыря 12+
10.15 К 90-летию Спартак Мишулина. «Саид и Карлсон» 12+
11.20 Смак 12+
12.15 Идеальный ремонт 12+
13.10 На 10 лет моложе 16+
14.00 Голос 12+
16.50 Кто хочет стать миллионером? 16+
18.00 Вечерние новости
18.15 Ледниковый период 16+
21.00 Время
21.20 Сегодня вечером 16+
22.40 МаксимМаксим 16+
23.50 Подмосковные вечера 16+
00.45 Х/ф «Хороший год» 16+

Воскресенье, 23 октября

06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10 Х/ф «Вербовщик» 16+
08.10 Смешарики. ПИН-код 0+
08.20 Часовой 12+
08.55 Здоровье 16+
10.15 Нелуговые заметки 12+
10.40 Пока все дома 12+
11.25 Фазенда 12+
12.50 Открытие Китая 12+
12.50 Теория заговора 16+
13.40 Церемония вручения народной премии «Золотой граммофон» 16+
17.40 Голосащий КиВиН 2016 г 16+
21.00 Воскресное «Время» 22.30 Что? Где? Когда? 23.40 Х/ф «Дракула» 16+
01.20 Х/ф «Три доймы» 12+
03.05 Модный приговор 12+
04.05 Контрольная закупка 12+

19.50 Поле чудес 16+
21.00 Время
21.30 Голос 12+
23.30 Вечерний Ургант 16+
00.15 Стив Маккуин. Человек и гонщик 16+
02.20 Х/ф «Переступить черту» 16+

Суббота, 22 октября

06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10 Х/ф «Мы с вами где-то встречались» 16+
08.00 Игрый, гармонь любимая! 12+
08.45 Смешарики. Новые приключения 0+
09.00 Умницы и умники 12+
09.45 Слово пастыря 12+
10.15 К 90-летию Спартак Мишулина. «Саид и Карлсон» 12+
11.20 Смак 12+
12.15 Идеальный ремонт 12+
13.10 На 10 лет моложе 16+
14.00 Голос 12+
16.50 Кто хочет стать миллионером? 16+
18.00 Вечерние новости
18.15 Ледниковый период 16+
21.00 Время
21.20 Сегодня вечером 16+
22.40 МаксимМаксим 16+
23.50 Подмосковные вечера 16+
00.45 Х/ф «Хороший год» 16+

Воскресенье, 23 октября

06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10 Х/ф «Вербовщик» 16+
08.10 Смешарики. ПИН-код 0+
08.20 Часовой 12+
08.55 Здоровье 16+
10.15 Нелуговые заметки 12+
10.40 Пока все дома 12+
11.25 Фазенда 12+
12.50 Открытие Китая 12+
12.50 Теория заговора 16+
13.40 Церемония вручения народной премии «Золотой граммофон» 16+
17.40 Голосащий КиВиН 2016 г 16+
21.00 Воскресное «Время» 22.30 Что? Где? Когда? 23.40 Х/ф «Дракула» 16+
01.20 Х/ф «Три доймы» 12+
03.05 Модный приговор 12+
04.05 Контрольная закупка 12+

17 октября, понедельник

06:30 Дойдум дьоно (Хотун Булуу ТВ) 6+
07:00 Сага күн-Новый день 6+
10:00 Күнчээн 0+
10:15 Продвижение 6+
10:30 Полярная звезда 0+
11:15 Ис сүрэхтэн 6+
12:30 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
13:30 Саха сирэ-Якутия 12+
14:00 Эфиргэ-саха радиота 6+
15:00 Спорт-клуб 6+
15:45 Будем вместе 6+
16:00 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
17:00 Дойдум дьоно (Кэбээйи ТВ) 6+
17:30 Дойдум дьоно (Ньурба ТВ) 6+
18:00 Саха сирэ 12+
18:15 Тьа сирэ 6+
18:45 Күнчээн 0+
19:00 Саха сирэ 12+
19:15 Арена событий 12+
19:30 Не пропустите главное 12+
20:15 Советуем 6+
20:30 Саха сирэ-Якутия 12+
21:00 Биһикчээн 0+
21:15 Эн-сулускун!+
21:30 Аал-луук мас 6+
22:15 Хранители времени 6+
22:45 Питер-лайф 6+
23:00 Саха сирэ-Якутия 12+

18 октября, вторник

06:30 Дойдум дьоно (Бытантай ТВ) 6+
07:00 Сага күн-Новый день 6+
10:00 Күнчээн 0+
10:15 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
10:30 Дойдум дьоно (Боробон ТВ) 6+
11:00 Арена событий 12+
11:15 Кэл, олоҕ, сэхэргэ-һиэхэ... 6+
12:15 В кадре республика (Розовая чайка ТВ) 6+
12:30 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
13:30 Саха сирэ-Якутия 12+
14:00 Эфиргэ-саха радиота 6+
15:00 Аал-луук мас 6+
15:45 Дойдум дьоно (Сангар ТВ) 6+
16:00 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
17:00 Геван 6+
17:30 В кадре республика (Томпо ТВ) 6+
18:00 Саха сирэ 12+
18:15 Прогресс 0+
18:45 Күнчээн 0+

19 октября, среда

06:30 Дойдум дьоно (Таатта ТВ) 6+
07:00 Сага күн-Новый день 6+
10:00 Күнчээн 0+
10:15 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
10:30 Саха сирэ-Якутия 12+
11:00 Эфиргэ-саха радиота 6+
11:15 Саха буолан сандааран 6+
12:15 Квадратный метр 6+
12:30 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
13:30 Саха сирэ-Якутия 12+
14:00 Эфиргэ-саха радиота 6+
15:00 В кадре республика (Нерюнгри ТВ) 6+
15:30 Ориентир-здоровье 6+
16:00 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
17:00 В мире профессий 6+
17:30 К 75-летию обороны Севастополя 12+
18:00 Саха сирэ 12+
18:15 Хотугу сулус 6+
18:45 Күнчээн 0+
19:00 Саха сирэ 12+
19:15 Арена событий 12+
19:30 Один из нас 12+
20:15 Квадратный метр 6+
20:30 Саха сирэ-Якутия 12+
21:00 Биһикчээн 0+
21:15 Эн-сулускун!+
21:30 РИК-10 лет 12+
22:00 Оҕо кута 6+
22:30 Саха сирэ-Якутия 12+
23:00 Саха сирэ-Якутия 12+

20 октября, четверг

06:30 Дойдум дьоно (Бэрдьигэс ТВ) 6+
07:00 Сага күн-Новый день 6+
10:00 Күнчээн 0+
10:15 Дойдум дьоно (Кадр ТВ) 6+
11:00 Арена событий 12+
11:15 Кэл, олоҕ, сэхэргэ-һиэхэ... 6+
12:15 В кадре республика (Томпо ТВ) 6+
12:30 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
13:30 Саха сирэ-Якутия 12+
14:00 Эфиргэ-саха радиота 6+
15:00 Аал-луук мас 6+
15:30 Тьа сирэ 6+
16:00 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
17:00 Геван 6+
17:30 Говорят ветераны 6+
18:00 Саха сирэ 12+
18:15 Прогресс 0+
18:45 Күнчээн 0+

19:00 Саха сирэ 12+
19:15 Болгомто киинигэр 12+
19:30 Олох үһүгэр 12+
20:15 Вестник образования 6+
20:30 Саха сирэ-Якутия 12+
21:00 Биһикчээн 0+
21:15 Эн-сулускун!+
21:30 Т.О.К.6+
22:30 Хранители времени 6+
23:00 Саха сирэ-Якутия 12+

19 октября, среда

06:30 Дойдум дьоно (Таатта ТВ) 6+
07:00 Сага күн-Новый день 6+
10:00 Күнчээн 0+
10:15 Продвижение 6+
10:30 Полярная звезда 0+
11:15 Ис сүрэхтэн 6+
12:30 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
13:30 Саха сирэ-Якутия 12+
14:00 Эфиргэ-саха радиота 6+
15:00 Спорт-клуб 6+
15:45 Будем вместе 6+
16:00 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
17:00 Дойдум дьоно (Кэбээйи ТВ) 6+
17:30 Дойдум дьоно (Ньурба ТВ) 6+
18:00 Саха сирэ 12+
18:15 Тьа сирэ 6+
18:45 Күнчээн 0+
19:00 Саха сирэ 12+
19:15 Арена событий 12+
19:30 Не пропустите главное 12+
20:15 Советуем 6+
20:30 Саха сирэ-Якутия 12+
21:00 Биһикчээн 0+
21:15 Эн-сулускун!+
21:30 Аал-луук мас 6+
22:15 Хранители времени 6+
22:45 Питер-лайф 6+
23:00 Саха сирэ-Якутия 12+

18 октября, вторник

06:30 Дойдум дьоно (Бытантай ТВ) 6+
07:00 Сага күн-Новый день 6+
10:00 Күнчээн 0+
10:15 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
10:30 Дойдум дьоно (Боробон ТВ) 6+
11:00 Арена событий 12+
11:15 Кэл, олоҕ, сэхэргэ-һиэхэ... 6+
12:15 В кадре республика (Розовая чайка ТВ) 6+
12:30 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
13:30 Саха сирэ-Якутия 12+
14:00 Эфиргэ-саха радиота 6+
15:00 Аал-луук мас 6+
15:45 Дойдум дьоно (Сангар ТВ) 6+
16:00 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
17:00 Геван 6+
17:30 В кадре республика (Томпо ТВ) 6+
18:00 Саха сирэ 12+
18:15 Прогресс 0+
18:45 Күнчээн 0+

19 октября, среда

06:30 Дойдум дьоно (Таатта ТВ) 6+
07:00 Сага күн-Новый день 6+
10:00 Күнчээн 0+
10:15 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
10:30 Саха сирэ-Якутия 12+
11:00 Эфиргэ-саха радиота 6+
11:15 Саха буолан сандааран 6+
12:15 Квадратный метр 6+
12:30 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
13:30 Саха сирэ-Якутия 12+
14:00 Эфиргэ-саха радиота 6+
15:00 Аал-луук мас 6+
15:30 Тьа сирэ 6+
16:00 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
17:00 Геван 6+
17:30 Говорят ветераны 6+
18:00 Саха сирэ 12+
18:15 Прогресс 0+
18:45 Күнчээн 0+

20 октября, четверг

06:30 Дойдум дьоно (Бэрдьигэс ТВ) 6+
07:00 Сага күн-Новый день 6+
10:00 Күнчээн 0+
10:15 Дойдум дьоно (Кадр ТВ) 6+
11:00 Арена событий 12+
11:15 Кэл, олоҕ, сэхэргэ-һиэхэ... 6+
12:15 В кадре республика (Томпо ТВ) 6+
12:30 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
13:30 Саха сирэ-Якутия 12+
14:00 Эфиргэ-саха радиота 6+
15:00 Аал-луук мас 6+
15:30 Тьа сирэ 6+
16:00 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
17:00 Геван 6+
17:30 Говорят ветераны 6+
18:00 Саха сирэ 12+
18:15 Прогресс 0+
18:45 Күнчээн 0+

ник 12+
18:45 Күнчээн 0+
19:00 Саха сирэ 12+
19:15 Дальневосточный гектар 12+
19:30 Олох үһүгэр 12+
20:15 Новости спорта 6+
20:30 Саха сирэ-Якутия 12+
21:00 Биһикчээн 0+
21:15 Эн-сулускун!+
21:30 Айылгы 6+
22:30 Түһүлгэ тула 6+
23:00 Саха сирэ-Якутия 12+

21 октября, пятница

06:30 Дойдум дьоно (Таатта ТВ) 6+
07:00 Сага күн-Новый день 6+
10:00 Күнчээн 0+
10:15 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
10:30 Саха сирэ-Якутия 12+
11:00 Эфиргэ-саха радиота 6+
11:15 Саха буолан сандааран 6+
12:15 Квадратный метр 6+
12:30 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
13:30 Саха сирэ-Якутия 12+
14:00 Эфиргэ-саха радиота 6+
15:00 Дойдум дьоно (Кэбээйи ТВ) 6+
15:30 Квадратный метр 6+
15:45 Новости спорта 6+
16:00 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
17:00 Моя Якутия 6+
17:30 Мы слышим сердцем 6+
18:00 Саха сирэ 12+
18:15 Дойдум дьоно (Боробон ТВ) 6+
18:45 Күнчээн 0+
19:00 Саха сирэ 12+
19:15 Эргимтэ 12+
19:30 Үрдэл 6+
20:15 Будем вместе 6+
20:30 Саха сирэ-Якутия 12+
21:00 Биһикчээн 0+
21:15 Эн-сулускун!+
21:30 ТВ-спорт 6+
22:30 Кинозавод 6+
23:00 Саха сирэ-Якутия 12+

22 октября, суббота

07:00 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
07:15 Дойдум дьоно (Өлөөн ТВ) 6+
07:45 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
08:00 Дойдум дьоно (Кэбээйи ТВ) 6+
08:30 Дойдум дьоно (Ньурба ТВ) 6+
09:00 Дойдум дьоно (Панорама ТВ) 6+
09:30 Новости спорта 6+
09:45 Будем вместе 6+
10:00 В мире музыки 6+
10:30 Советуем 6+
10:45 Истинг илдьит 6+

22 октября, суббота

07:00 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
07:15 Дойдум дьоно (Өлөөн ТВ) 6+
07:45 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
08:00 Дойдум дьоно (Кэбээйи ТВ) 6+
08:30 Дойдум дьоно (Ньурба ТВ) 6+
09:00 Дойдум дьоно (Панорама ТВ) 6+
09:30 Новости спорта 6+
09:45 Будем вместе 6+
10:00 В мире музыки 6+
10:30 Советуем 6+
10:45 Истинг илдьит 6+

11:30 Хранители времени 6+
12:00 Хранители времени 6+
12:30 Кэл, олоҕ, сэхэргэ-һиэхэ...
13:30 Дойдум дьоно (Боробон ТВ) 6+
14:00 В кадре республика (Нерюнгри ТВ) 6+
14:30 В кадре республика (Томпо ТВ) 6+
14:45 Күнчээн 0+
15:15 Хотугу сулус 6+
15:45 ТВ-спорт 6+
16:45 Геван 6+
17:15 Үрдэл 6+
18:00 В кадре республика (Розовая чайка ТВ) 6+
18:15 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
18:30 Истинг илдьит 6+
19:15 Тьыннаах дорбоон 6+
19:45 Сардаана 6+
20:30 Якутия. День заднем 12+
21:00 Ориентир-здоровье 6+
21:30 Фотоальбом 6+
22:15 «Өркөн» - күннээх Испанияга 6+
22:45 Кансиэр 6+

23 октября, воскресенье

07:00 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
07:15 Дойдум дьоно (Өлөөн ТВ) 6+
07:45 Үчүгэйин бу сиргэ! 6+
08:00 Дойдум дьоно (Кэбээйи ТВ) 6+
08:30 Дойдум дьоно (Ньурба ТВ) 6+
09:00 Дойдум дьоно (Панорама ТВ) 6+
09:30 Новости спорта 6+
09:45 Будем вместе 6+
10:00 В мире музыки 6+
10:30 Советуем 6+
10:45 Истинг илдьит 6+

ФИЛИАЛ ФГБУ «ФКП РОСРЕЕСТРА» ПО РЕСПУБЛИКЕ САХА (ЯКУТИЯ) ПРОВОДИТ ЛЕКЦИИ ДЛЯ КАДАСТРОВЫХ ИНЖЕНЕРОВ

В последнее время часто возникает вопрос о способах и результатах сотрудничества Кадастровой палаты с кадастровыми инженерами. Лекция, как инструмент взаимодействия двух структур, пользуется спросом и большим интересом со стороны кадастровых инженеров. В свою очередь, Кадастровая палата для достижения эффективности рабочего процесса, всегда готова проконсультировать по изменениям в законодательстве в сфере кадастрового учета, и предоставить рекомендации по неясным моментам в процессе подготовки необходимой документации для постановки объекта недвижимости на государственный кадастровый учет и т.д.

20 сентября специалисты кадастровой палаты по Республике Саха (Якутия) проводили лекции для кадастровых инженеров по вопросам осуществления кадастрового учета, об изменениях в требованиях к подготовке технических планов в соответствии с Федеральным законом от 3 июля 2016 года №361-ФЗ. Также выступили по вопросам изменения требований к кадастровым инженерам, в связи с вступлением в силу Федерального закона от 30.12.2015 №454ФЗ. На лекции присутствовало 16 представителей общественных организаций и индивидуальных предпринимателей.

Заместитель начальника отдела кадастрового учета №1 Андрей Николаев рассказал об анализе приостановок и отказов заявлений, о количестве

поданных заявлений. Пояснил важные моменты оформления документов, что по истечению срока подачи, после приостановления документа дается срок. Если заявители в течение трех месяцев не исправили и не внесли документы, то получают отказ.

Начальник отдела кадастрового учета №2 Наталья Трофимова выступила по вопросам об изменениях в требованиях подготовки технического плана. Поделилась информацией о том, что с 4 июля 2016 года сведения об объекте капитального строительства, включаемые в содержание технического плана, а именно местоположение и площадь подлежат определению кадастровым инженером в ходе выполнения кадастровых работ, она сообщила с перечнем документов, на основании которых осуществляется подготовка технического плана. Рассказала о том, что в Закон о кадастре внесены дополнения в части лица, уполномоченного составлять и заверять декларацию, если в случаях, предусмотренных законодательством в области градостроительной деятельности, не требуется изготовление проектной документации или принятие решения о вводе объекта строительства в эксплуатацию. В отношении созданного объекта недвижимости декларация может составляться и заверяться не только правообладателем земельного участка, на котором находится такой объект недвижимости, но и уполномоченным на предоставление

земельных участков органом государственной власти, органом местного самоуправления.

Приняла участие руководитель подразделения АСРО «Кадастровые инженеры» по РС (Я) Лена Николаева. Пояснила о том, что с 8 июля 2016 года Росреестр внес сведения об Ассоциации в государственный реестр саморегулируемых организаций кадастровых инженеров. Неоспоримое и преимущественное право на продолжение осуществления профессиональной кадастровой деятельности в условиях нового законодательства дает возможность развитию деятельности Ассоциации.

Также отметила, что Ассоциацией проводятся мероприятия по инвентаризации сведений в реестре СРО и документов в личных делах кадастровых инженеров. Это необходимо для подготовки к передаче копий личных дел кадастровых инженеров – членов СРО в Росреестр в целях подтверждения их соответствия нормам закона №452-ФЗ и дальнейшей возможности осуществления кадастровой деятельности. Также ознакомила кадастровых инженеров с перечнем специальностей и направлений подготовки высшего образования, необходимым для осуществления кадастровой деятельности.

Продолжился семинар с ответов на вопросы, поступающих у кадастровых инженеров в ходе осуществления кадастровой деятельности.

СОТРУДНИКИ ФИЛИАЛА КАДАСТРОВОЙ ПАЛАТЫ ПО РЕСПУБЛИКЕ САХА (ЯКУТИЯ) ПРИНЯЛИ УЧАСТИЕ НА V РЕСПУБЛИКАНСКОМ СЕМИНАРЕ-СОВЕЩАНИИ, ПОСВЯЩЕННОМ 250-ЛЕТИЮ ЗЕМЛЕУСТРОИТЕЛЬСТВА ЯКУТИИ

С 20 по 22 сентября состоялся V республиканский семинар-совещание для специалистов в области земельно-имущественной сферы, посвященный 250-летию землеустройства Якутии. Открылся V республиканский семинар-совещание приветственными словами министра имущественных и земельных отношений Республики Саха (Якутия) Евгении Григорьевой. С историческими аспектами становления землеустройства в Якутии ознакомила Заслуженный землеустроитель РС (Я), руководитель Секретариата Председателя Правительства РС (Я) Алла Попова.

На семинаре приняла участие всего 365 человек из разных уголков нашей республики, что радует и восхищает. Отрадно, что более 10-ти специалистов кадастровой палаты по Республике Саха (Якутия) получили сертификаты об участии на семинаре-совещании.

На сотрудников кадастровой палаты возложено большое количество функций. Прежде всего это комплекс работ, связанных с ведением Государственного кадастра недвижимости (ГКН). К ним, в частности, относятся: государственный кадастровый учет недвижимого имущества, ведение Государственного кадастра недвижимости и предоставление внесенных в него сведений, осуществление кадастрового деления территории Российской Федерации на кадастровые районы и кадастровые кварталы. Также сведения из землеустроительной документации передаются в государственный кадастр недвижимости в порядке информационного взаимодействия и внесение сведений об установлении или изменении границ объектов землеустройства в государственный кадастр недвижимости ложится на плечи сотрудников кадастровой палаты. Поэтому хочется отметить, что работа кадастровой

палаты играет важную роль в развитии землеустройства в нашей республике.

Первый день семинара начался с выставки «250 лет землеустройству Якутии» в музее им. Ярославского. Землеустройство в Якутии имеет богатую историю. Этому свидетельствовали наличие в музее: свидетельства о создании первой ясачной комиссии в 1766 году, планы земельных участков 1865 года, клятвенная грамота землемеров конца XX века, карта города Якутска. Экспонаты музея заинтересовали и вдохновили каждого присутствующего.

Второй день семинара прошел в Культурном центре Северо-Восточного Государственного университета им.М.К. Аммосова «Сергеляхские огни». Важным гостем торжественного открытия семинара-совещания был проктор по землеустройству Московского государственного университета Николай Иванов.

На семинаре обсудили вопросы по темам: «Основные изменения в земельном законодательстве». Лекцию прочитал заместитель руководителя аппарата Комитета Государственной Думы по земельным отношениям и строительству, к.ю.н. Алексей Бутовецкий. «Особенности Федерального закона от 13.07.2015 №218-ФЗ «О государственной регистрации недвижимости». Вопросы кадастра, проблемы и пути их решения» ознакомил начальник отдела методического обеспечения кадастрового учета Управления кадастрового учета ФГБУ «ФКП Росреестра» Павел Ламза. «Изменения в Федеральном законе от 24.07.2002 №101-ФЗ «Об обороте земель сельскохозяйственного назначения» в части изъятия земель сельскохозяйственного назначения и вовлечения в оборот неиспользуемых земель сельскохозяйственного назначения».

Затронули вопросы кадастровой реализации Федерального Закона от 01.05.2016 №119-ФЗ о практике его применения. Также проводился семинар по оценке объектов недвижимости, об обспаривании результатов определения кадастровой стоимости объектов недвижимости.

Важным и памятным моментом на семинаре было заложение камня на месте размещения памятника землеустроителям Якутии. Строительство памятника планируется народным методом. Для достижения цели по реализации плана будет произведен благотворительный сбор денежных средств.

Торжественное закрытие семинара состоялось в здании Саха театра им.П.А. Ойунского, где состоялось вручение награды и чествование ветеранов землеустройства, также работникам вручили благодарственные письма, почетные грамоты и нагрудный знак «За вклад в развитие земельных отношений в Республике Саха (Якутия)». За многолетний добросовестный труд, высокий профессионализм, почетное звание заслуженного землеустроителя РС (Я) присвоено заместителю директора филиала Федеральной кадастровой палаты Росреестра по Республике Саха (Якутия) Георгию Баишеву.

Завершился семинар-совещание вручениями всем участникам сертификатов и командировочных удостоверений. Хочется отметить, что на протяжении 250 лет, за всю историю землеустройства, произошло много изменений и перемен. С каждым годом все новые законы и положения, а наша республика ежегодно расширяется. Сотрудникам хотелось бы пожелать дальнейшей плодотворной работы и развития в этой нелегкой работе.

УЛУУХУН ТЫЛЛАР

Нам улууһун ветеринарнай управлениетыгар ветеринарнай бырааһын **ПРОТОПОПОВА АНАСТАСИЯ ГЕРАСИМОВНА** үйэ аңардаах өрөгөйдөөх үбүлүөйгүнэн истингин эвэрдэлибит!

Талан ылбыт идэринэн билингэ диэри бэринилээхтик, үтүө суобастаахтык үлэли сылдыаһын. Саха киһитин быстыбат бааһа-дуоһа ынах-сылгы элбиирин туһуттан, үрдүк хаачыстыбалаах ас-үөл дэлэйэйгэр, улуу сүөһүтэ чөл туруктаах буоларыгар бэйэн туох баар билигин-көрүүгүн, кыһамныгыгын ууран, тыа хаһаайыстыбата сайдарыгар бэйэн сэмэй кылааккын киллэристин.

Баҕарабыт чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, күн сирингэр баар бары үчүгэйи, дьолу-соргуну, дьиз кэргэнгэр нус-хас байылыат олоһу. Уруу-аймах дьонун, үлээннээхтэрин үтүө алгыстарыгар, сылаас тапталларыгар бигээн дьоллоохтук олор диэн иһирэх тыллары этэбит.

Нам улууһун ветеринарнай администратията, профкома

Күндүтүк саныыр бииргэ үөрэммит дьүөгэбитин, табаарыспытын **ПРОТОПОПОВА АНАСТАСИЯ ГЕРАСИМОВНА** үйэ аңардаах үбүлүөйгүнэн итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Сааһыраы санаабакка, Кырдыр диэни билиммэккэ, Сырдык ыраас дууһаах Уһун дьоллоох олохтон. Сир үрдүгэр баар күндүнү, Аан дойдуга буолар көрүнү, Айыыда алыптаах диктитин Барытын Эйнэхэ аныбыт!

Бииргэ үөрэммиттэрин, Нам орто оскуолатын 10 «а» кыл. 1983 с. выпуск

Күндү кыыспытын, эдьийбитин, балтыбытын, Нам 1 №-дээх орто оскуолатын үрдүк категориялаах физкультура учууталы **ИСАКОВА ТАТЬЯНА ГРИГОРЬЕВНА** күн сирин көрбүтүн үйэ аңардаах үбүлүөйүнэн ис сүрэхпититтэн истинник эвэрдэлибит!

Күндү киһибит, эдэр сааскыттан үүнэр көлүөнэни чэгиэн-чэбдик, эт-хаан өтгүнэн сайдыылаах буоларыгар үөрэтиигэ-итиитигэ бары сатабылгың, дьовургун, дууһаңын ууран үлэлигин. Кылаас салайааччытын быһытынан хас биридди оҕо ийэлэи сыһыаннаһан олох киэн аартыгар атаараһын. Эн эппиэтинэстээх, олоххо көхтөөх позициялаах буолангың, оскуолан общественнай олобор куруутун кыттаһын, мэлдьи үлэ үөнүгэр сылдыаһын. Бииргэ үлэлир коллективын ону үрдүктүк сыаналыыр. Үтүө суобастаах сыһыангынан, киһи быһытынан чизинэй майгыгынан, үлэҥ дьулуургуна үлэлээн-хамсаан кэллин. Эн ситиһилэргинэн биһиги мунура суох киэн туттабыт, үтүө холобор оностобут.

Эйнэхэ кытаанах доруобуйаны, бигэ-таҕа тирэхтээх, нус-хас уйгулаах олоһу баҕарабыт! Мэлдьи үөрэ-көтө сырыт, барыбытыгар сүбэ-ама, өйөбүл-тирэх буола сырыт! Баҕарабыт баҕан, санаабыт санаан туола турдун! Баар буоллуннар Эн тулагар мэлдьи истинник саныыр, чугас дьонун, эрэллээх доботторун!

Ийэн, аҕан, эдьийгин, убайын, балтын, бырааттарын, кийиттэрин, кутуөтүн Намтан Корякиннар, Сокольниковтар, Модуттан Сокольниковтар

Коллектив Намского педагогического колледжа сердечко поздравляет своих коллег, получивших награды за многолетний плодотворный труд в системе образования, вклад в подготовку будущих учителей Республики Саха (Якутия):

1. БАИАНАЕВУ ПРАСКОВЬЮ ДМИТРИЕВНУ, преподавателя методики преподавания родного языка и культуры в начальных классах — с награждением Почетной грамотой Министерства образования и науки Российской Федерации;

2. СЛЕПЦОВУ МАРИАННУ ВАСИЛЬЕВНУ, заведующую отделением «Технология» — с вручением нагрудного знака «Династия пе-

дагогов Республики Саха (Якутия);

3. ОСИПОВА АНДРЕЯ АЛЕКСЕЕВИЧА, преподавателя столярного дела — с награждением нагрудным знаком «Отличник образования Республики Саха (Якутия);

4. ЭВЕРСТОВУ НАДЕЖДУ ЮРЬЕВНУ, заведующую отделением «Дошкольное образование» — с награждением нагрудным знаком «Надежда Якутии»;

5. ФАДЕЕВУ САХАЯНУ БОРИСОВНУ, преподавателя английского языка, с награждением благодарственным письмом министерства образования Республики Саха (Якутия);

6. ТЮКЯНОВУ ЭЛЬВИРУ ИГОРЕВНУ, секретаря учебной части, с награждением благодарственным письмом министерства образования Республики Саха (Якутия);

7. ПЕТРОВА РОМАНА ХРИСТОФОРОВИЧА, преподавателя ювелирного дела, с вручением почетного знака министерства культуры и духовного развития Республики Саха (Якутия) «За вклад в развитие народного художественного творчества Республики Саха (Якутия)».

Также поздравляем победителей внутриколледжного конкурса среди преподавателей по итогам 2015-2016 учебного года:

Номинация «Педагогическое мастерство»:

1. СТРУЧКОВА АННА ЕГОРОВНА — преподаватель методики преподавания черчения.

Номинация «Лидер качества»:

1. ФАДЕЕВА САХАЯНА БОРИСОВНА — преподаватель английского языка.

Номинация «Лучший наставник»:

1. ФЕДОРОВА ЕФРОСИНЯ ПРОКОПЬЕВНА — преподаватель курсов дополнительного образования.

Желаем Вам, дорогие наши коллеги, дальнейших успехов в работе, достижения намеченных целей, здоровья, семейного счастья, благополучия Вам и Вашим близким!

КҮНДҮ НАМ УЛУУХУН КҮН КҮБЭЙ ИЙЭЛЭРЭ!

Эһигини Ийэлэр күннэринэн итиитик-истинник ис сүрэхпиттэн эвэрдэлиирбин күнүлээн! Эһиги сүрэххит, илигит сылааһыгар угуттанан төрөтөр оҕоһут тилкөлөөх буоллун. Иэриэм дьызыт иҕиди, сылаас, ааспыт аһатар амаар дууһаах саха далбар хотуттара:

Санаабыккыт сатаннын,
Туппуктут тубустун,
Илистибиккит избэрэ буоллун,
Долгуйбуккит дуоллар буоллун,
Сордоммуккит солкуобай буоллун,
Энсилэр эбэбит Элэнэ бнэргэр,
Энсиэли хочотун өң буордаах кырсыгар

Кэнчээри ыччаккыт кэскилэ уһаатын,
Сыспай сиэлээҥи сырырбатын,
Хоробор муостаагы хойуннарын,
Дьонун-мааны саха далбар хотуттара,
Үтүө-мааны ааккыт аар-саарга аатырды!

Алина Романовна ВИНУКUROVA, Саха республикатын Судаарыстыбаннай Мунһабын (Ил Түмэн) народнай депутата

Нам улууһун ветеринарнай управлениетыгар бииргэ үлэлир коллегабыт **ОБУТОВ ГЕОРГИЙ ПАВЛОВИЧ**, Эйигин 55 сааскын туолбут кэрэ-бэлиэ күнүгүнэн, дьонун-мааны үбүлүөйгүнэн итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Баҕарабыт Эйнэхэ сир үрдүгэр баар туох баар үчүгэйи, саха алмааһыны кытаанах доруобуйаны, кырдыры билиммэт кытаанах санааны, эйэлээх, уһун чаһылхай олоһу. Чугас дьонун, оҕолорун, сиэннэрин ортолоругар үөрэ-көтө сырыт, кинилэр истин сыһыаннарынан, күүстээх тапталларынан угуттанан, айыһытын арчытынан, иэйиэхситин иэйиитинэн күн бугунчугун курдук айа-тута, сүбэли-амалы сырыт.

Нам улууһун ветеринарнай управлениетын уонна лаборатория коллектива, профкома

БИЛЛЭРИИЛЭР

КҮН КИИТЭ КӨМҮСКЭС, АЙЫБЫ КИИТЭ АҢЫНЫҒАС! УБАСТАБЫЛЛААХ

НАМ УЛУУҢУН ОЛОХТООХТОРО! Күндү ийэбит, эбэбит, биригэ үлэлиир коллагабыт, СР культуранын туйгуна, үлэ ветерана, Н.М. Рыкунов аатынан Намнаабы киин библиотека правовой информация отделын специалиһа Атласова Раиса Петровна 2016 сыл олунньу ыйыгар ыалдьан Национальная медицина киинигэр киирбит. Медициһкэй көрүү, анализтааһын түмүгүнэн апластическая анемия тяжелой степени (заболевание костного мозга), гепатит С диагнозтар туруоруллубуттара. Раиса Петровна маньык ыарахан ыарыһы эмтэнэн үтүөрэрин туһугар үгүс үпхарчы ирдэнэр. Онон, аһыныҥас санаалаах күндү биир дойдულартарбыт, киһи кыһалдьатын сүрэххитигэр-быаргытыгар чугастык ылыннан күүс-көмө, өйбүл буоларгытыгар көрдөһөбүт. Көмөбүтүн бу счекага угуоххутун сөп: Карта номера — 4276760014995573 Мобильный банк — 8(984)-117-42-26

Алтынньы 20 күнүгэр, кизэхэ 18 чаастан, А. Шестаков аатынан сыннылан киинигэр Атласова Раиса Петровна аналлаах аһымал концерка ынырабыт.

Кыттыһы ыдаллар: эстрада сулуһа Алена Яковлева-Дива Алена, мелодист Анастасия Соловьева, баянист-виртуоз Виктор Дабайан, киинэ артыһыһа Клавдий Афанасьев, режиссер Саша Лукин, композитор, «Дьүөгэлэр» народной ырыа ансамбла, Федот Соловьев салайар вокальной студията, «Грация» балънай үгкүү коллектива. Концеры салайан ытыгаҕа МотоКью.

Кириби биллэт сыаната — 300 солк. Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ! Бука бары биригэ Раиса Петровнага көмөлөһүөҕүн! **Билсэр тел. 8(914)-287-50-20**

© Нам с. киинигэр 1 хост-тоох квартира атыылана.

Тел. 89644204263, 89141050915 (ватсап)

© Срочно продаем участок Көччү 2, сухой, собственность, цена — 250 т.р. Возможен торг.

Тел. 89248708417, 89143012135 (можно ватсап)

© Продаю участок в с. Намцы. Можно на мат. капитал.

Тел. 89246619102

© Продаю кран «Пионер» без троса. Цена — 35 тыс.руб.

Тел. 89644242362

© Грузовые перевозки.

Тел. 89644258617, 89841160270

КӨРӨӨЧҮЛЭР БОЛЪОМТОЛОРУГАР!

Бүгүн, алтынньы 14 күнүгэр, кизэхэ 18 ч. 15 мүн.-19 ч. олохтоох телевидение ханаалыгар улуус баһылыга А.П. Атласов «Аһаҕас эфирэ» ытытыллар. Темата — ыа хаһайыстыбатын министерствотун, тутуу министерствотун уонна «Туймаада» ФАПК салааларынан чааһынай дьиэни тутууга программалар үлэлэрин туһунан. Ыйытыылары 42-1-39 (үлэ чааһыгар), 41-1-06 (эфир бириэмэтигэр), сот. 89841186934, 89141062123 биэриэххитин сөп. «Аһаҕас эфиргэ» актыбынай кыттыһы ыларгытыгар ынырабыт.

«Нам улуһа» МТ дьаһалтатын тэрийэр отдела

ГБПОУ РС(Я) «Намский техникум» Намский улус, с. Графский Берег (лицензия серии 14ЛО1 № 0000115 от 19 ноября 2014 г., свидетельство о государственной аккредитации серия 14АО2 № 0000014 от 3 декабря 2014 г.) продолжает набор на базе 11 классов на профессию: — «Повар-кондитер» (повар 3 раз, кондитер 3 раз.), 25 мест, срок обучения — 10 месяцев. Диплом гос. образца.

678386, Намский улус, с. Графский Берег, ул. Советская, 20 Эл. адрес: PL2up@mail.ru Сайт: namteh.3dn.ru Факс: 8(41162)23-0-41

Конт. тел. 23-0-92, 89245981583. Наш техникум может стать хорошей стартовой площадкой для учебы и карьеры. Приходите к нам учиться!

КЭРИЭСТЭБИЛ

11 октября 2016 года исполнилось сорок дней, как после продолжительной болезни ушла из жизни наша любимая мама, бабушка, свекровь и теща Степанова Перепетуя Михайловна.

Наша мама родилась 19 мая 1936 года в городе Верхоянске. С ранних лет она испытала на себе тяготы детства военной поры и жизни семьи — родственников репрессированных. Еще до ее рождения был репрессирован дедушка, а когда ей было 6 лет, подвергся репрессиям и отец — председатель одного из первых в Верхоянске колхозов. Несмотря на это, девочка с редким именем Перепетуя росла очень живой и любознательной. Уже в школьные годы в ней проявились лидерские качества, она была председателем совета пионерской дружины, членом комитета комсомола, хорошо училась, пела и танцевала на школьных мероприятиях.

Мама гордилась тем, что стала студенткой первого набора физико-математического факультета Якутского государственного университета. В университете Перепетуя Михайловна была комсомольским лидером, занималась спортивной и художественной гимнастикой, работала пионервожатой в легкое время, с 4 курса вела уроки физики в 26-й и 9-й школах г. Якутска. В университете мама встретила своего будущего мужа — однокурсника Алексея Афанасьевича Степанова, с которым они прожили долго и счастливо 55 лет, до самой его смерти в марте этого года. Наши родители были удивительной парой, очень трепетно и бережно относились друг к другу, гармонично дополняя друг

друга. В них мы видели пример того, какой должна быть семья, пример любви и верности. Мы благодарны нашим родителям за то, что они воспитали нас на своем личном примере, дали нам образование и счастливое и безоблачное детство, за неограниченную помощь в воспитании пятерых внуков, старшие из которых уже закончили вузы и работают, младшие продолжают учебу.

Вся жизнь Перепетуи Михайловны и Алексея Афанасьевича была посвящена делу образования Намского улуса, ставшего их родиной с 1961 года, когда мама начала работать сперва в Бетюнской восьмилетней школе, а затем в Намской средней школе, одной из самых знаменитых и больших сельских школ Якутии, созданной еще в 1872 году. Наша мама буквально «горела» на работе, создавала вместе с мужем кабинет физики, открыла физико-математический класс, физико-технические кружки, готовила к олимпиадам школьников, была завучем, секретарем первичной партийной организации школы. Мама всегда очень поздно возвращалась домой, но при всей своей занятости она была прекрасной хозяйкой, огородницей и рукодельницей, она успевала и работать, и создавать дома уют и заниматься любимыми делами. Среди учеников Перепетуи Михайловны многие выбрали профессию физиков, физико-технические специальности, стали учителями и учеными, инженерами, профессионалами во многих сферах республики.

Далее наша мама долгие годы работала в одном из крупнейших училищ нашей республики Намского педагогическом колледже: была преподавателем физики и общетехнических дисциплин, валеологии, методистом, в последние годы — руководителем музея коллед-

жа. Мама очень любила свою работу и коллектив, была рада, что вносит свой вклад в развитие колледжа и в создание его музея. Перепетуя Михайловна гордилась выпускниками Намского колледжа, которые стали известными педагогами, деятелями культуры, художниками, народными мастерами.

Для многих учеников она была не только учителем, но и мудрым наставником, в трудных жизненных ситуациях всегда могла помочь и словом, и делом. Мама никогда не была равнодушной, ее открытая улыбка, звонкий и задорный смех, ее природное обаяние, умение вести разговор притягивали к ней людей.

Труд Перепетуи Михайловны признан и отмечен, она является отличником народного просвещения РСФСР, почетным работником среднего профессионального образования РФ, Учителем учителей Республики Саха (Якутия), почетным гражданином Намского улуса, занесена в Педагогическую энциклопедию Якутии, удостоена почетного звания «Ытык киһи» Намского педагогического колледжа.

Светлая память о нашей любимой маме, бабушке, свекрови и теще Перепетуе Михайловне навсегда сохранится в наших сердцах. Мы всегда будем помнить любовь, доброту, теплоту и мудрые советы нашей мамы.

Выражаем искреннюю благодарность за поддержку и помощь коллективу и профсоюзному комитету Намского педагогического колледжа, бывшим коллегам и выпускникам Намской средней школы, коллективу ООО «Газэлектромонтаж», коллективу Финансово-экономического института СВФУ им. М.К. Аммосова, семье племянника Николая Стручкова, семье племянника Александра Стручкова и всем друзьям. *Дети, внуки, невестка и зять*

Кылаабынай редактор э.т. Л.А. Ноговицына. ОТДЕЛЛАР: редакторы солбууааччы — 41496, хаһыаты тангы — 41332, бухгалтерия — 41141, факс — 41141, 41496.

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учуреджение. Сибээс, информационной технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральная сулуусу СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламьыт нүмэрэ — ШИ №ТУ14-0216. Сурукка аакытың-суолугутун, үлэвинтин, дьэбэит аадырыһын чопчу ыйың. Редакцияга киирибит суруктар төнөрүллүбэттэр. Автор этэрэ хаһыат санаатыныңын мэлдьи биир буолбат. «ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата. 678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложная уул. 4. E-mail: Namtsy41141@mail.ru

КҮНДҮ БИИР ДОЙДУЛААХТАРЫБЫТ, НАМ УЛУУҢУН ҮТҮӨ-МААНЫ ДЬОНО, ТЭРИЛТЭ САЛАЙААЧЧЫЛАРА, БИИРДИИЛЭЭН ДЬОН ИСТИИЛЭРИГЭР!

Намҥа А.Ф. Шестаков аат. культура киинигэр 17 ч. аан ба-стакытын икки суолталаах тэ-рээһин биир дьоро кизэхэбэ!

Талааннаах тамада, аатыр-быт хомоҕой тыллаах кэпсээн-ныт, сыана ветерана, дөгиттэр талааннаах спортсмен, худу-һунньук Владимир Федоров 70 сааһыгар аналлаах ахты-биэ-чэр ытытыллар.

Кинини кытта биригэ үлэ-лээбит сцена ветераннара, ыл-лаабыт-туойбут табаарыстара кыттыһы ылыахтара. Культу-ра эйгэтигэр биригэ үлэлээбит үөлээннээхтэрэ ахтан-санаан ааһыахтара.

Ахты кизэхэтигэр кытты-һы ылыахтара: Нам улууһун Ытык киһитэ, СР культуранын туйгуна Филип Соловьев — Си-липчээн, Нам улууһун, Партизан нэһилиэгин Ытык киһитэ, норуот маастара, СР культуранын туй-гуна, СР художниктарын союһун чилиэнэ Марфа Оконешникова, СР культуранын туйгуна, Нам

улууһун культуранын бочуот-таах үлэһитэ Иван Новиков, Ураллаабы консерватория вы-пускнига Дмитрий Барабанов, СР культуранын туйгуна, мелодист Афанасий Татаринов, СР куль-туратын, үөрэбириитин туйгуна, мелодист, композитор Андрей Старков, Александра Олесова, аан дойдутаабы, республика-таабы ырыа күрэхтэрин лауре-аттара, Гран-при хаһайыһынара «Дьүөгэлэр» народнай вокальной ансамбль (сал. СР культуранын үтүөлээх үлэһитэ Е. Кугукова), А.Н. Окоемов аатынан «Мичээр» Россия образцовый коллектива, үгкүү народнай ансамбла (сал. СР үөрэбириитин туйгуна Т.Ф. Филиппова) уо.да.

Владимир Федоров кылгас чабылхай олоһун, дьэ кэргэнин, айар үлэтин туһунан докумен-тальной киинэ бу дьоро кизэхээ анаан күн сириң көрдө.

Кэлиң! Сылдьың! Сэңэриң!

Бу дьоро кизэхэттан киирибит үп-харчы Владимир Федоров сэиңигэр Арчылаан Федоров-ка анаан. б оҕолоох Федоров-тар дьэ кэргэн төрдүс оҕоло-ро Арчылаан Кытайга эмтэ-нэ барарыгар бары күүс-көмө буолуодуң! Аһымал марафонҥа кыттыабың!

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ НАМ УЛУУҢУН ОЛОХТООХТОРО!

© «Төрүт Уу» тэрилтэ, сайынҥы үлэ режимигэр киирибитин бил-лэрэр:

«Олонхо» атыы дьэбэтигэр, үлэ күнүгэр 9.00. чаастан 19.00. чаас-ка дьылы, баскыһыаннааҕа 10.00. чаастан 18.00. чааска дьылы үлэлиир. Дьэбэ тизрэдэн биэри диспетчерэ 10.00. чаастан 18.30. чааска ды-лы үлэлиир. Билсэр телефоннар: 8-924-873-73-11, 8-914-300-11-70. Баскыһыаннааҕа дьэбэ тизрди онһуллубат.

Аппааныга Л. Левин уул. 3 №-гэр атыыланар (урукку ку-лууп кинобудката). Үлэ күнүгэр 9.00. чаастан 18.00. чааска дьылы. Баскыһыаннааҕа үлэлээбэт.

ВНИМАНИЕ! АУКЦИОН!

Участки находятся в с. Аппаны Хатын-Арынского наслега. Организатор аукциона: ООО «РЕАЛ-ПРАВО»

ДАТА АУКЦИОНА: 21 октября 2016 года в с. Аппаны.

С вопросами обращаться по телефонам: 89142667598, 89243672586

(ватсап) 43-010

Table with 6 columns: LOT, Кадастровый №, S. кв., Начальная цена, задаток, Расходы аукциона. Rows 1-14.

Advertisement for 'РЫКУНОВ Анатолий Семенович' and 'Партизан оскуолатын 1963 с. выпускниктара'. Includes contact info and details about the auction and school.

«Энсиэли» хаһыат РИС талылына, тангылына уонна бэчээттир сыһаар бэчээттэннэ. Аалдьа: Нам сэл. Заложная уул. N4 Формата А3. Кээмэйэ 2,0 бэчээт. лиис Көнүл сыананан атыыланар Индекс — Р0005. Тираһа — 1236 Бэчээккэ илии баттаньытын графига — 12:00 ч. 13.10.2016 с. Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 13.10.2016 с.